

Openbare exploiten en ambtelijke publicaties

**Artikel 54 en enkele andere artikelen van
het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering
opnieuw bezien**

**Preadvies ter gelegenheid van het
10-jarig bestaan van de KBvG**

**J. Nijenhuis
Mr. J.M. Wisseborn
A.C.C.M. Uitdehaag
Mr. K.M. Weisfelt
Prof. mr. A.W. Jongbloed
G. Wind**

Openbare exploten en ambtelijke publicaties

**Artikel 54 en enkele andere artikelen van
het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering
opnieuw bezien**

**Preadvies ter gelegenheid van het
10-jarig bestaan van de KBvG**

**J. Nijenhuis
Mr. J.M. Wisseborn
A.C.C.M. Uitdehaag
Mr. K.M. Weisfelt
Prof. mr. A.W. Jongbloed
G. Wind**

Woord vooraf

Met enige trots biedt de KBvG u dit preadvies aan in het kader van het 10-jarig bestaan van de Gerechtsdeurwaarderswet en dus ook van de Koninklijke Beroepsorganisatie van Gerechtsdeurwaarders.

De ontwikkeling die is ingezet met de inwerkingtreding van de Gerechtsdeurwaarderswet in 2001 is groot geweest. Zonder overdrijven kan worden gezegd dat er een nieuwe orde is ontstaan. Meer marktwerking en concurrentie hebben de nodige sporen achtergelaten in de beroepsgroep, maar ook tot nieuwe inzichten geleid. De commissie onder leiding van mr. A.R. van der Winkel die in 2009 haar evaluatierapport aan de staatssecretaris aanbood was kritisch over de positie van de beroepsgroep. De deurwaarder werd in de ogen van de commissie te zeer gedomineerd door louter economisch denken. Anderen menen weer dat de KBvG te zeer vanuit een ambtelijke houding ageert en te weinig oog heeft voor kostenefficiëncy en een gebrek aan innoverend vermogen heeft.

Dit preadvies is een duidelijk voorbeeld dat de KBvG de stap heeft gemaakt naar een volwassen PBO die in staat is om vanuit het wettelijk kader waarin de gerechtsdeurwaarder zich beweegt de vertaling te maken naar de veranderende maatschappelijke ontwikkelingen. Internet, email en mobiele communicatietoepassingen waren in 2001 al niet nieuw meer. Zeker niet in Nederland dat in veel van de digitale toepassingen in de voorhoede loopt.

Het is vandaag de dag moeilijk meer voor te stellen dat ten tijde van de oprichting van de KBvG, de iPod en iPhone nog niet bestonden, dat nog geen 10% van de Nederlandse bevolking over breedbandinternet beschikte, en dat de meerderheid van de huishoudens nog een krantenabonnement had. De opkomst van de digitale mediaproducten gaat ten koste van fysieke media, zoals kranten. De totale binnenlandse oplage van dagbladen daalde tussen 2002 en 2008 met ongeveer 16 procent, van 4,3 miljoen tot 3,6 miljoen.

In dit preadvies wordt de weg verkend van de praktijk van de zogeheten openbare exploten. De betekening aan het parket van het Openbaar Ministerie gevolgd door bekendmaking van een uittreksel in een dagblad, is een wettelijke eis die aan een kritische beschouwing toe is. De huidige gedrukte publicatiebladen vormen in dit opzicht niet langer de meest adequate manier van bekendmaking. In de praktijk is de functie van de gedrukte publicaties overgenomen door de elektronische publicatie op internet. Er is dan ook reden de juridische betekenis hiervan in overeenstemming te brengen met de praktische betekenis.

De huidige stand der techniek maakt het mogelijk de kans op kennisname van een stuk door de betrokkene(n) veel groter te maken dan met de bekendmaking van een oproeping op één enkele dag in één enkele krant. Dat vond ook de overheid die in 2009 de Wet elektronische bekendmaking in werking liet treden. Deze wet maakte effectief een einde aan de gedrukte vormen van de *Staatscourant*, het *Staatsblad* en het *Tractatenblad*. Dit betekent dat vanaf 1 juli 2009 het op elektronische wijze bekendmaken van regelgeving in deze officiële publicaties rechtsgeldig is. Een voorstel wat destijds volgens een lid van de CDA-fractie eerder te laat dan te vroeg kwam.¹ Zo is het ook voor de KBvG.

Met name waar het gaat om wetten en andere algemeen openbare informatie is de 'elektronische route' een vanzelfsprekende geworden. Internet heeft zo'n geweldige ontwikkeling doorgemaakt dat het bestuur zichzelf tekort doet door er niet voluit op in te spelen. Het is een uitgelezen kans om te laten zien hoe publieksvriendelijk de KBvG is.

¹ Kamerstuk 31084, nr. 5, vergaderjaar 2007-2008.

Met een alternatieve wijze van afkondiging en bekendmaking kunnen ook de maatschappelijke kosten fors omlaag. Dit geldt tevens voor het voorschrift van betekening aan het parket van het Openbaar Ministerie. Als dit voorschrift geen materiële waarborg biedt, is het alternatief van het verkrijgen van het afschrift bij de gerechtsdeurwaarder een logische stap. Te meer nu met het wettelijk voorgeschreven register en repertorium van de gerechtsdeurwaarder het voorhanden hebben van deze stukken reeds in de wet is verankerd. Een mindere belasting van het Openbaar Ministerie is daarbij eveneens winst.

Er is ook in toenemende mate een maatschappelijk belang dat ook diegenen die niet in de officiële registers te traceren zijn, kunnen worden gehouden aan hun verplichtingen. De mogelijkheid om in een dergelijke situatie op eenvoudiger en kostenefficiënte wijze te betekenen is dus groot.

Kortom, ik meen dat het preadvies de nodige stof zal opleveren voor discussie en innovatie. Ik heb er alle vertrouwen in dat het aanleiding zal vormen voor een herziening van de wettelijke regels op dit punt. Zo vaak doet de kans zich niet voor dat er én een verbetering van de werkwijze kan worden bereikt én een besparing van kosten.

John Wisseborn,
voorzitter KBvG

Inhoudsopgave

Woord vooraf	3
1 Technische inleiding	11
2 Inleiding	17
2.1 De maatschappij	17
2.2 De wetgeving	18
3 Onderwerpkeuze preadvies	21
3.1 Probleem	22
3.2 Verwant probleem	23
4 Doel en werkwijze	25
4.1 Het openbare exploit	25
4.2 De veilingadvertenties	25
4.3 Exploit aan het briefadres?	26
4.4 Werkwijze	27
5 Onderzoeksresultaten: cijfers en andere wetenswaardigheden	29
5.1 Openbaar Ministerie	29
5.2 Gerechtsdeurwaarderskantoren	30
5.3 Buiten Nederland	31
5.3.1 Canada, Engeland, Schotland en de Amerikaanse staat Louisiana	33
5.3.2 België, Frankrijk en Luxemburg	34
5.3.3 Duitsland en Oostenrijk	35
5.3.4 Italië en Spanje	36
5.3.5 Zweden en Finland, Estland en Letland	37

5.3.6	Tsjechië en Moldavië	39
5.4	Papieren advertenties	39
6	Ander medium	41
7	Rechtspraak	45
8	Ambtelijkebekendmakingen.nl	49
8.1	Kader voor een oplossing	49
8.2	Oplossing	50
8.3	Experiment	51
9	Lasten	53
10	Wettelijke taak KBvG	55
11	Bescherming persoonlijke levenssfeer	57
12	SNG, begroting kosten e-publicatie	61
13	Andere manieren van betekening	65
13.1	Betekening aan het parket	65
13.2	Betekening anders dan aan het parket	66
13.3	Exploot aan briefadres?	67
14	Voorwaarden	69
15	Conclusie	71
16	Verantwoording	73

Bijlage artikel 54 Rv | 75

Salmen vry recht voert draghen :
 Men salne drie waerven daghen,
 Alsomen doet eenen vryen man.
 Ende en comt hi niet dan,
 So es hi sculdich alre dinc
 Daer hi afvoer den coninc
 Van desen heeren es beclaghet.”
 “Wie wildi, Grimbeert, dattene daghet?”
 Sprac de coninc, “Wie es hier
 Die sijn hoeghe ofte sijn lier
 Wille setten in avontueren
 Omme eene felle creatuere?
 Ic wane hier niemene en es so zot.”
 Grimbeert sprac : “So helpe mi God.
 Siet mi hier, ic bem so coene
 Dat ic wel dar bestaen te doene
 Dese bodscap, ghebedijt.”

u moet de wet toch respecteren
 en hem driemaal convoceren.
 Dat moet zo bij een vrije man.
 Daagt hij dan nóg niet op, dan kan
 hij schuldig zijn aan al die daden,
 waarmee de klagers hem beladen.’
 ‘Maar, Grimbeert, wie moet Reynaert nu
 nog dagvaarden, volgens u?’
 vroeg de koning. ‘Mijne heren,
 wie wil hier een oog riskeren,
 in een hachelijk avontuur
 voor zo’n misdadig creatuur?
 Niemand -denk ik- is zo zot!’
 Grimbeert sprac: ‘Met hulp van God
 durf ik deze opdracht aan.
 Ik ben dapper. Ik zal gaan
 tenminste als u het gebiedt.’

Uit: Van den vos Reynaerde (Cromburgs handschrift) en moderne vertaling
 door Walter Verniers

1 Technische inleiding

Gerechtsdeurwaarders, efficiëntie en kostenbewustheid

Graag geef ik gevolg aan de wens van het KBvG-bestuur om een inleiding te schrijven bij het preadvies dat voor u ligt. Het is vind ik een goede zaak dat het bestuur van de KBvG heeft besloten om voortaan punten waarover van mening kan worden verschild of waarbij het noodzakelijk c.q. wenselijk is een nieuwe koers in te slaan, aan de leden voor te leggen in de vorm van een preadvies waarover van gedachten kan worden gewisseld.

Tien jaar geleden werd de Gerechtsdeurwaarderswet ingevoerd en dat betekende afscheid nemen van het Deurwaardersreglement. De wetgever zag in dat beter kon worden gesproken over gerechtsdeurwaarders om een onderscheid te maken met andere deurwaarders. Zo was duidelijk dat bijvoorbeeld belastingdeurwaarders en deurwaarders werkzaam bij water- en zuiveringschappen buiten de regeling vielen. Overigens pleitte M. Teekens hier al voor in zijn proefschrift *De deurwaarder* uit 1954. Ambtelijke molens malen langzaam zo blijkt uit de lange weg naar deze wettelijke regeling.

Daarnaast werd met de Gerechtsdeurwaarderswet duidelijk dat gerechtsdeurwaarders zich niet de minderen hoefden te voelen van advocaten en notarissen. Deze twee beroepsgroepen konden namelijk al langer bogen op een wettelijke regeling van hun nobele ambt en de in 2001 ingevoerde regeling plaatst de gerechtsdeurwaarder ook formeel (materieel was dat al het geval) op hetzelfde niveau.

Met de keuze voor dit onderwerp wordt aangesloten bij een maatschappelijke behoefte

Het onderstreept ook dat de gerechtsdeurwaarder is erkend als specialist op het hem toegemeten ambtsterrein. Dat is een terechte constatering van de wetgever geweest. Het juridisch metier wordt steeds gespecialiseerder. Advocaten zijn er in talloze soorten en maten. Denk maar niet dat een advocaat werkzaam bij een groot kantoor op het gebied van het ondernemingsrecht zich zal wagen aan een procedure op het gebied van het bouwrecht. Ook notarissen specialiseren zich steeds meer: erfrecht of vennootschapsrecht vormen daar een wereld van verschil. Zo is ook het werktterrein van gerechtsdeurwaarders anders dan dat van belastingdeurwaarders. Maar gelukkig ook weer niet zó uitgebreid dat gerechtsdeurwaarders noodzakelijkerwijs maar een deel van de werkzaamheden voor hun rekening nemen. Stel dat de ene gerechtsdeurwaarder nog slechts exploten van dagvaarding zou uitbrengen en de andere nog slechts beslagen zou leggen! Zou daarmee de charme van het ambt niet geweld worden aangedaan? En ligt het één niet in het verlengde van het ander? Natuurlijk zal de gemiddelde Rotterdamse gerechtsdeurwaarder meer weten van het beslag op schepen dan zijn Drentse collega. Maar zijn het de gerechtsdeurwaarders in Hoofddorp die vaker beslag leggen op vliegtuigen en daarom beter zijn ingevoerd in die materie? Waarschijnlijk worden op Schiphol minder beslagen gelegd dan elders in het land op sportvliegtuigen. Iedere gerechtsdeurwaarder kan te maken krijgen met beslag op een luchtvaartuig, want er zijn tal van vliegvelden voor de particuliere luchtvaart zoals bijvoorbeeld Terlet, Teuge en Twente, terwijl er veel (vakantie)chartervluchten vertrekken van Eelde, Eindhoven, Maastricht en Rotterdam (Zestienhoven). Gerechtsdeurwaarders kunnen er trots op zijn dat van de specialisatie die advocaten en notarissen in hun greep houdt, binnen de gerechtsdeurwaarderswereld geen sprake is: iedere dag etaleren zij hun uitgebreide specialistische kennis. In zekere zin zijn gerechtsdeurwaarders te vergelijken met huisartsen: niet bij alle patiënten/cliënten hoeft tot de bodem van de kennis te worden gegaan, maar als zich een specialistische kwestie voordoet dan wordt een diepgravend advies gegeven en wordt zo nodig verwezen.

Dit eerste preadvies staat in het teken van openbare exploten en ambtelijke publicaties. Met de keuze voor dit onderwerp wordt aangesloten bij een maatschappelijke behoefte. Tevens wordt duidelijk gemaakt dat de wetgever zich moet bezinnen op de thans bestaande regeling betreffende openbare exploten. Is de regeling van 1838 niet aan een ingrijpende herziening toe? Dat is een vraag die de hele beroepsgroep aangaat en naar aanleiding van de discussie die zal plaatsvinden over dit preadvies zal het aan de wetgever zijn om te beoordelen op welke wijze een wetswijziging vorm moet krijgen.

In 1838 bedroeg het aantal inwoners van Nederland 2,6 miljoen. Thans telt Nederland 16,6 miljoen inwoners! Dat maakt duidelijk dat de regelgeving van toen tegen het licht moet worden gehouden en moet worden gezien of op het gebied van de betekening van exploten andere regels moeten gaan gelden. Het zijn gerechtsdeurwaarders die dagelijks hiermee te maken hebben, daar direct bij betrokken zijn en de eerste aangewezenen zijn om daaromtrent advies te geven.

De regeling van 1838 moet dringend tegen het licht gehouden worden

Bekend is dat de gerechtsdeurwaarder een speciale overheidsfunctionaris is, belast met het doen leggen van beslagen en belast met de betekening van exploten. Wordt een gerechtelijke procedure gevoerd, dan dienen beide partijen daarvan op de hoogte te zijn. Het gaat niet aan dat de eiser verheimelijkt dat een procedure wordt gevoerd om naderhand de gedaagde met een veroordelende uitspraak te overvallen. Het is aan de gerechtsdeurwaarder ervoor te zorgen dat de gedaagde de mogelijkheid heeft in rechte te verschijnen en zich zo nodig te verweren. Artikel 6 EVRM bestaat al ruim 50 jaar, maar het daaruit te destilleren beginsel van hoor en wederhoor geldt al eeuwen. Waar in verband met de privacy het niet aangaat dat adres- en woonplaatsgegevens bij iedereen bekend kunnen zijn (in het huidige tijdperk alleen al in verband met mogelijke bedreigingen), daar is het de gerechtsdeurwaarder die toch toegang heeft tot de Gemeentelijke Basisadministratie. Niemand behoort zich onvindbaar te maken voor een gerechtelijke procedure.

Gerechtsdeurwaarders zijn echter ook speciale overheidsfunctionarissen, in die zin dat zij geen salaris vanwege de overheid krijgen. Zij moeten hun eigen inkomsten verwerven. Dat maakt dat zij kostenbewust zijn. Daarom is het niet verwonderlijk dat in dit preadvies wordt bekeken of er kostenefficiënter kan worden gewerkt.

Gerechtsdeurwaarders streven ernaar om hun dagvaardingen in persoon te betekenen. Dat biedt immers de beste waarborg dat de gedaagde op de hoogte is van de tegen hem te voeren procedure. Een 100%-score is niet mogelijk. Gelukkig bereikt meer dan de helft van de dagvaardingen de betreffende persoon of een huisgenoot. Ook in vrijwel alle gevallen dat noch de betrokkene zelf, noch een huisgenoot wordt aangetroffen om de dagvaarding in ontvangst te nemen, kan en mag de gerechtsdeurwaarder erop vertrouwen dat de gedaagde kennis kan nemen van de dagvaarding. De naam-, adres- en woonplaatsgegevens zijn van te voren geverifieerd in de Gemeentelijke Basisadministratie, vaak geven naambordjes een indicatie en soms wordt met buurtgenoten gesproken. Toch is er een categorie die 'onvindbaar' is: mensen die zonder opgave van adres of woonplaats zijn vertrokken. Op het grote geheel van exploten die jaarlijks worden uitgebracht een misschien te verwaarlozen groep, maar in absolute aantallen gaat het om (on)behoorlijke getallen. Naar schatting gaat het om zo'n 45.000 gevallen.¹

Een schatting leert dat de beroepsgroep
jaarlijks ruim 10 miljoen besteedt aan het creëren
van een fictie

Conform artikel 54 Rv wordt mededeling gedaan van het feit dat er een ambtelijk stuk is dat ter kennis moet komen van iemand door betekening aan het parket en door publicatie in een dagblad. Uit verkregen informatie van het Openbaar Ministerie blijkt dat de betekening aan het parket geen zoden aan de dijk zet: men gaat niet na waar de betrokkene woont of verblijft. Waar dat vroeger anders

¹ Zie hfdst. 9 Lasten.

zal zijn geweest en men vroeger betrokkene wel kon traceren door de kleinschaliger samenleving, is het vandaag de dag zo dat als de gerechtsdeurwaarder de betrokkene niet kan vinden het voor het Openbaar Ministerie vrijwel onbegonnen werk is en daarom beperkt men zich er toe ordners aan te leggen.

Leveren de advertenties in de dagbladen betere resultaten op? Het antwoord is ontkennend. De ondervraagde beroepsgenoten gaven unaniem aan dat zij niet of nauwelijks respons kregen. Een enkeling kon zich vaag een geval herinneren dat naar aanleiding van een dagbladadvertentie informatie was opgevraagd, maar kon zich veelal niet herinneren of dat de gedaagde zelf was geweest. Tegenover dit resultaat staan aanmerkelijke kosten: een schatting leert dat de beroepsgroep jaarlijks ruim 10 miljoen besteedt aan het creëren van een fictie. In een tijdperk waarin volop aandacht wordt gevraagd voor beheersing van de kosten in een juridische procedure is dit een bedrag om bij stil te staan. Het zijn namelijk de eisers die dit bedrag dienen te voldoen, terwijl zij uiteindelijk niets of mogelijk een fractie van dat bedrag op hun wederpartij kunnen verhalen.

De opstellers van dit preadvies hebben zich gebogen over alternatieven die tot betere resultaten moeten leiden tegen geringere kosten. Allereerst moet worden bedacht dat de wet publicatie in een dagblad voorschrijft. Volgens de website cebuco.nl² is het netto bereik van alle 32 dagbladen (landelijk, regionaal, gratis) tussen de 6.699.583 en 9.209.000 lezers. Afgezet tegen de 16,6 miljoen inwoners een geringe dekkingsgraad en wie zich realiseert dat die lezers niet alle 32 dagbladen zullen lezen, komt tot de conclusie dat publicatie in een dagblad slechts een geringe kans op succes biedt. Ook moeten we ons realiseren dat het vandaag de dag meer ouderen dan jongeren zijn die een dagblad lezen. Voor laatstgenoemde groep zijn televisie en internet belangrijke(re) bronnen om kennis te nemen van het nieuws. Dezelfde website leert dat het internetbereik van de meeste dagbladen groter is. Bovendien heeft circa 90% van de bevolking toegang tot internet. Dat in gedachten houdende is het interessant na te gaan of het voor de KBvG niet mogelijk is een internetkrant te publiceren met daarin de oproepingen die thans nog in papieren vorm verschijnen. Zoals duidelijk zal worden, is die weg (nog) niet ingeslagen, omdat onduidelijk was of de huidige wettelijke term 'dagblad' niet te ver zou worden opgerekt en pas na vele jaren zekerheid zou kunnen

² www.cebuco.nl/dagbladen/oplage_en_bereikcijfers.

worden verkregen door een uitspraak op dit vlak van de Hoge Raad (of uiteindelijk het Europees Hof voor de Rechten van de Mens in Straatsburg).

In dit preadvies wordt verslag gedaan van de zoektocht naar een bevredigende oplossing. Daarbij wordt allereerst het probleem gesignaleerd en benoemd. Zo wordt geïnventariseerd in welke gevallen publicatie in een dagblad c.q. betekening aan het parket van het Openbaar Ministerie noodzakelijk is. Daarnaast wordt stilgestaan of betekening aan een briefadres een oplossing zou kunnen vormen. Om tot een goede oordeelsvorming te komen en een dito oplossing zijn de nodige cijfers opgevraagd. In Nederland zijn zes arrondissementsparketten benaderd en veertien gerechtsdeurwaarderskantoren konden cijfers verschaffen. Door beroepsorganisaties van gerechtsdeurwaarders uit veertien landen werd antwoord gegeven op een questionnaire, zodat de Nederlandse bevindingen in perspectief konden worden geplaatst. Andere cijfers werden ook opgevraagd, onder andere over het bereik van de diverse media en de met advertenties gemoeide kosten. Aldus konden mogelijke oplossingen tegen elkaar worden afgewogen. Bij het vinden van de beste oplossing speelde de bescherming van de persoonlijke levenssfeer een grote rol. Moet 'heel Nederland' tot in de oneindigheid kunnen weten dat A zijn schuldenaar B voor rechter C heeft doen dagvaarden? Doel is dat de betrokkene dat te weten komt c.q. kan komen en op langere termijn is een bevredigende oplossing te vinden.

Dit preadvies stelt een oplossing voor die enerzijds tot een aanzienlijke kostenbesparing kan leiden en anderzijds de efficiency vergroot. Gerechtsdeurwaarders zijn altijd voorlopers geweest op het gebied van digitalisering en zonder de SNG zouden de kantoren niet de huidige efficiëntie hebben bereikt. Daarom speelt de SNG een belangrijke rol in het gedane voorstel. Aldus wordt in dit eerste KBvG-preadvies een voorstel gedaan om een belangrijk probleem op te lossen; belangrijk qua kosten en qua bereik. Het woord is vervolgens aan allen die bij de KBvG zijn betrokken om hun mening te geven om tot een definitieve oplossing te komen. De daaropvolgende stappen moeten misschien anderen, zoals de wetgever, zetten. Dit preadvies illustreert dat de KBvG haar verantwoordelijkheid neemt om mee te denken over maatschappelijk relevante problemen en om een oplossing aan te dragen.

Prof. mr. A.W. (Ton) Jongbloed,
hoogleraar executie- en beslagrecht Universiteit van Utrecht

2 Inleiding

2.1 De maatschappij

De huidige samenleving wordt wel het digitale tijdperk genoemd en dat is niet helemaal ten onrechte. Computers en internet zijn niet meer uit het dagelijks leven weg te denken. Het beste komt dit misschien nog wel tot uiting in een gezamenlijk onderzoek van het SCP en het Nibud, waarin aan doorsnee burgers, samengebracht in focusgroepen, werd gevraagd welke goederen en voorzieningen ten minste noodzakelijk zijn voor een minimale acceptabele levensstandaard in Nederland. Eén van de uitkomsten van dat onderzoek was dat het merendeel van de deelnemers een computer met internetaansluiting aanmerkte als een eerste levensbehoefte.¹

De toekomst is elektronisch. De toekomst is radio, televisie, en internet; kranten maken niet echt meer deel uit van de toekomst.

Will McDonough (1999)

¹ *Genoeg om van te leven. Focusgroepen over de minimale kosten van levensonderhoud*, Stella Hoff, Corinne van Gaalen, Arjan Soede, Albert Luten, Cok Vrooman en Sanne Lamers, Den Haag, Sociaal en Cultureel Planbureau/Nibud, augustus 2009.

Het belang dat in de samenleving aan computers en internet wordt toegekend, heeft niet alleen zijn weerslag op de wijze waarop mensen met elkaar omgaan, maar ook op de manier waarop mensen informatie tot zich nemen. De papieren edities van dagbladen kampen al jaren met teruglopende oplagecijfers.² Een trend die zich nog wel even zal voortzetten, omdat toekomstige generaties nog meer met computers en internet zullen opgroeien dan voorgaande generaties.

In de afgelopen 10 jaar (cijfers uit 2009) is het aantal huishoudens dat over een krantenabonnement beschikte met 12% gedaald van 62% naar 50%. De opkomst van de digitale mediaproducten gaat ten koste van fysieke media, zoals kranten. De sterkste daling kwam voor onder jongvolwassenen, in grote steden en onder mensen met een laag opleidingsniveau.

In diezelfde periode is voor alle groepen het internetgebruik in het algemeen en het zoeken naar nieuws en actualiteiten in het bijzonder, met gemiddeld 10% gestegen. Iets minder dan de helft van de onderzochte personen leest dagelijks de krant online. Het aandeel Nederlandse internetgebruikers dat kranten of nieuwsbladen op internet leest of downloadt, steeg tussen 2005 en 2008 met ruim een derde. De toename bij internettelevisie en -radio is nog groter: het gebruik hiervan is vanaf 2005 meer dan verdubbeld. In 2008 is het aantal gebruikers van internettelevisie en -radio voor het eerst groter dan van de digitale edities van kranten en nieuwsbladen.

Liefst 91 procent van de jonge internetters in Nederland is in 2010 actief op sociale netwerken zoals Hyves, Twitter en Facebook. Hiermee lopen Nederlandse jongeren in de Europese Unie voorop.

² CBS- Minder Krantenabbonementen - 07-12-2009, CBS- Internet verdringt traditionele mediaproducten - 18-05-2009, CBS- Nederlandse jongeren zeer actief op sociale netwerken - 10-01-2011, www.cbs.nl.

2.2 De wetgeving

Bovenstaande ontwikkelingen zijn door de overheid niet onopgemerkt gebleven. Zowel op landelijk, provinciaal als gemeentelijk niveau heeft een ware digitaliseringsslag plaatsgevonden, waarvan het einde nog niet in zicht is. De communicatie tussen overheid en burger vindt steeds vaker elektronisch plaats. Het gebruik van DigiD en de Berichtenbox, een eigen digitale postbus van de burger bij de overheid, wordt aangemoedigd. Op 1 juli 2009 trad de Wet elektronische bekendmaking in werking.³ De papieren versies van de *Staatscourant*, het *Staatsblad* en het *Tractatenblad* vervielen daarmee. Op het vakgebied van de gerechtsdeurwaarder is het wetsvoorstel 'Wet elektronische indiening dagvaarding' bij de Tweede Kamer ingediend. Dit is zomaar een greep uit de ontwikkelingen die zich op dit vlak voordoen.

Wet- en regelgeving dient op zodanige wijze te worden bekendgemaakt dat een ieder op een eenvoudige, snelle en goedkope wijze hiertoe toegang heeft. De huidige gedrukte publicatiebladen vormen in dit opzicht niet langer de meest adequate manier van bekendmaking. In de praktijk is de functie van de gedrukte publicaties overgenomen door de elektronische publicatie op internet. Er is dan ook reden de juridische betekenis hiervan in overeenstemming te brengen met de praktische betekenis.

In het genoemde wetsvoorstel is niet gekozen voor rechtsgeldige elektronische bekendmaking *naast* conventionele bekendmaking, maar in plaats van conventionele bekendmaking. Als reden hiervoor is gegeven dat aan het principe van nevenschikking het bezwaar kleefde dat bij bekendmaking

De helft van de bevolking heeft nog nooit een krant gelezen. De helft van de bevolking heeft nog nooit gestemd. Men mag hopen dat het dezelfde helft betreft.

Gore Vidal

³ Kamerstuk 31084, nr. 11, vergaderjaar 2008-2009 en Kamerstukken II, 31084 en 31343 (R1846), nr. 10, vergaderjaar 2008-2009.

zowel langs elektronische als conventionele weg een zeker risico bestaat dat verschillen optreden in de gepubliceerde tekst of in de datum van publicatie. Tevens is bekendmaking via twee media budgettair onaantrekkelijk. In het wetsvoorstel wordt overigens een vangnetvoorziening opgenomen die inhoudt dat de overheid op verzoek een papieren afschrift verstrekt van de besluiten die algemeen verbindende voorschriften inhouden, tegen ten hoogste de kosten van het maken van het afschrift.

3 Onderwerpkeuze preadvies

Tegen de in de inleiding geschetste achtergrond is de keuze voor het onderwerp van dit preadvies een logische. Artikel 54 Rv bepaalt, vrij vertaald, dat indien de woonplaats en het werkelijk verblijf van iemand aan wie een exploot moet worden uitgebracht onbekend zijn, de betekening van het exploot dient te geschieden aan het parket van de ambtenaar van het Openbaar Ministerie bij het gerecht waar de zaak dient of, indien dat bij de Hoge Raad is, aan het parket van de procureur-generaal bij de Hoge Raad. Daarnaast dient zo spoedig mogelijk een uittreksel van het exploot in een landelijk of streekgebonden dagblad te worden gepubliceerd, onder vermelding van de gegevens van de deurwaarder of advocaat bij wie een afschrift van het exploot kan worden verkregen. Het hoeft na bovenstaande inleiding geen betoog dat deze wijze van betekenen niet meer past bij de huidige tijdgeest.

In dit preadvies wordt de vraag beantwoord hoe aan de wettelijke bepalingen die een openbaar exploot voorschrijven, een eigentijdse invulling kan worden gegeven. Een invulling die aansluit bij de voortgaande digitalisering en die beter tegemoet komt aan de bedoeling van de wetgever. Die is dat de persoon die tot nu toe onvindbaar is gebleken op de hoogte wordt gebracht van een tegen hem gerichte rechtsactie. Hierbij moet de kanttekening worden gemaakt dat dit hoe dan ook lastig blijft.

Die nieuwe manier van betekenen zal bovenal goedkoper moeten zijn dan de huidige wijze van betekening. Dat is niet alleen goed voor de gerechtsdeurwaarder, maar ook voor de schuldeiser en de schuldenaar. Daarbij wordt

zijdelings gekeken naar het bereik van veilingadvertenties en het exploit aan het briefadres, onderwerpen die enige verwantschap vertonen met de geschetste problematiek. In het preadvies wordt achtereenvolgens aandacht besteed aan de huidige praktijk, de problemen die zich daarbij voordoen en worden al dan niet tijdelijke oplossingen aangedragen, waarbij waar nodig aandacht aan maatschappelijke ontwikkelingen en initiatieven van de overheid wordt besteed. In de conclusie wordt de materie met een beschouwende blik gezien en wordt gekeken naar toekomstige ontwikkelingen.

3.1 Probleem

Bij de dagvaarding van of het doen van een ander exploit aan iemand van wie de woonplaats en het werkelijk verblijf onbekend zijn, geschiedt de betekening aan het parket van de ambtenaar bij het Openbaar Ministerie. Het exploit dat op deze manier wordt gedaan wordt als *openbaar exploit* aangeduid, omdat de gerechtsdeurwaarder met een bekendmaking in de krant in het kort weergeeft welk exploit hij heeft uitgebracht. Deze publicatie is één van de ambtelijke advertenties die het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering (Rv) kent. Het doorzoeken van Rv met de termen *dagblad* en *nieuwsblad* geeft vijftien respectievelijk zes treffers. De nieuwsbladen regaderen de gerechtsdeurwaarder niet, de dagbladen wel. Twee daarvan raken uitsluitend de taak van de notaris of de griffier, de overige die van de gerechtsdeurwaarder. Bij deze laatste gaat het om de artikelen 53, 54, 61 en 62, met betrekking tot dagvaardingen en andere exploten, en de artikelen 466, 571 en 576, aangaande executoriale veilingen.

Dagvaarding bij openbaar exploit houdt een fictie in. De gedaagde wordt geacht te zijn gedagvaard, ook al krijgt hij het voor hem bestemde afschrift nimmer onder ogen. Dit is de oplossing die de wet biedt om het mogelijk te maken dat ook de eiser wiens wederpartij onvindbaar is, toegang tot de rechter houdt. De aard van deze oplossing sluit een hoge mate van werkelijke, niet-fictieve doelmatigheid bij voorbaat uit. Realiteitszin gebiedt daar meteen aan toe te voegen dat de aard van de kwestie meebrengt dat andere oplossingen hetzelfde gebrek zullen kennen. De kern van het probleem is immers dat de wederpartij zich niet laat vinden. Goede of kwade trouw aan haar zijde, waaromtrent veelal slechts een vermoeden bestaat, speelt hierbij niet of nauwelijks een rol. Wat voor de dagvaarding geldt, geldt ook voor andere openbare exploten.

De vooronderstelling dat het in de krant geplaatste uittreksel wordt gelezen door degene voor wie een openbaar exploit bestemd is, wordt niet bewaarheid door de respons op de annonces. Beter kan misschien gezegd worden dat het plichtmatige karakter van de premisse uit het uitblijven van reacties blijkt. Zelden verschijnt de bestemming om het afschrift, dat op het kantoor van de gerechtsdeurwaarder voor hem gereed ligt, in ontvangst nemen.

In de praktijk ervaart de gerechtsdeurwaarder sinds lang de zeer gebrekkige feitelijke doelmatigheid van de wettelijke oplossing. Tegenover deze gebrekkige doelmatigheid staan hoge kosten die deze ervaring nog indringender maken. Een betere relatie tussen prijs en effect is derhalve het nastreven waard.

3.2 Verwant probleem

Ook het bereik van veilingadvertenties lijkt beperkt. De doelgroep wordt gevormd door potentiële kopers en degenen die naast de executant een recht op de te veilen zaak mochten hebben. Verspreidingsgebied en oplage van het dagblad waarin de veilingadvertenties geplaatst zijn, spelen een rol. Slechts weinig mensen lezen alle kranten. Praktisch gezien kan een advertentie in een krant niet alle denkbare belanghebbenden bereiken.

“Uit kracht van de opene Brieven van Dagemente, personel, daer af de Copie van woerde te woerde boven geschreven is, heb ik Francois de Knibber, Deurwaerder ordinaris van den secreten en grooten Rade, op heden 24 Januarii, 1567, ten versoeke en ter instantien van mijnen Heere den Raet, en Procureur generaal van sijnder Majesteit, impetrant van dien, my gevonden op de baillien van den Hove binnen Bruiel (Brussel), ten elf uuren voor middag, alwaer ik eerst hebbende doen blasen de Trompetten, Hebbe voorts met luider stemmen en openbare uitroepinge gelesen de voorsz. Opene Brieve. En uit kracht van dien, van wegen sijnder Majesteit, gedaegt en geroepen Willem van Nassou, Prince van Orangien, te komen en compareren in persone binnen drie vijftien dagen.”

Openbare Dagvaarding van Willem van Oranje

4 Doel en werkwijze

Kan de gerechtsdeurwaarder het vanouds door hem begane pad verlaten? Dit preadvies verkent de mogelijkheid van een andere benadering.

4.1 Het openbare exploit

Het preadvies nodigt de deelnemers aan het symposium uit tot een gedachteswisseling over artikel 54 Rv, zowel wat de locatie waaraan het exploit wordt gedaan als wat de openbaarmaking van het exploit betreft. Dit artikel staat hier model voor de andere bepalingen in Rv die het exploit aan het parket en/of publieke aankondiging van een exploit bevelen.

4.2 De veilingadvertenties

Daarnaast roept het preadvies op tot discussie over de ambtelijke advertentie in ruimer verband, de executoriale veiling meegerekend. De wet kent:

- de bekendmaking van de verkoop van roerende zaken volgens artikel 466 lid 1 Rv;
- de aankondiging van de verkoop van een buitenlands zeeschip ter openbare terechtzitting van de rechtbank volgens artikel 575 Rv, in verband met artikel 570 lid 1 Rv, in welk geval eerst het eerste lid van artikel

571 Rv moet worden gevolgd: aanplakking mede aan het schip en aankondiging in een dagblad, verspreid ter plaatste waar het schip zich bevindt;

- de executoriale verkoop van een schip als roerende zaak volgens artikel 576 Rv.

Het preadvies nodigt ook uit eens stil te staan bij ontwikkelingen bij de Belastingdienst en veilingen van failliete boedels. Zo experimenteren de belastingdeurwaarders reeds met websites voor bekendmakingen en veilingen, maken belastingdeurwaarders in Utrecht gebruik van Twitter en zijn er diverse veilingssites voor failliete boedels.

4.3 Exploot aan het briefadres?

Kan het openbare exploit inderdaad anders en beter worden geregeld, dan zou ook opnieuw gesproken kunnen worden over het exploit aan het briefadres. Meer dan eens was dit onderwerp van discussie binnen de ledenraad van de KBvG. Onlangs kreeg het ook de aandacht van de rechter.¹

¹ Hof Den Bosch 21 december 2010, LJN BP0237, r.o. 4.11.

Het Hof Den Bosch overwoog in zijn arrest van 21 december 2010 dat een briefadres niet gelijk kan worden gesteld met een bekende woon- of verblijfplaats, zodat, wanneer die plaats ontbreekt, alleen de mogelijkheid van openbare betekening resteert. Het briefadres was wel in de basisadministratie vermeld op het moment van de betekening van het verstekvonnis op 14 augustus 2008. Het hof neemt aan dat dit een briefadres betreft als bedoeld in artikel 67 Wet GBA, hoewel X dat zelf niet stelt. Een dergelijk briefadres biedt onder omstandigheden weliswaar de mogelijkheid om beter bereikbaar te zijn (de betekening van het executoriaal beslag onder de Stichting Bedrijfstakpensioenfondsen op 25 februari 2009 op dat adres heeft kennelijk wel tot een reactie van X geleid), maar het is niet gelijk te stellen met een bekende woon- of verblijfplaats waar betekening moet plaatsvinden. Bij het ontbreken van een bekende woon- of verblijfplaats in of buiten Nederland resteert op grond van artikel 54 Rv alleen de mogelijkheid van een openbare betekening. Zowel ten tijde van de betekening van het conservatoir derdenbeslag onder het UWV als ten tijde van de betekening van het verstekvonnis ontbrak een bekende woon- of verblijfplaats van X in of buiten Nederland, zodat Y rechtsgeldig kon doen betekenen door middel van een openbare betekening.

4.4 Werkwijze

Om extra reliëf aan dit preadvies te geven zijn de uitkomsten van een beknopt onderzoek erin opgenomen. Het gaat om:

- een questionnaire, uitgezet bij de beroepsorganisaties van gerechtsdeurwaarders in enige andere landen dan Nederland;
- een interviewronde langs zes arrondissementsparketten;
- een tweetal vragen, gesteld aan twintig gerechtsdeurwaarderskantoren in Nederland.

Het preadvies vraagt daarna eerst aandacht voor de ambtelijke publicatie in ruime zin, vervolgens voor de modus van het openbaar exploit en tot slot voor het exploit aan het briefadres. Bij het eerste onderwerp gaat het meteen om de vraag of een ander medium dan het papieren dagblad geschikt is, bij het tweede of een andere 'stede' voor het doen van dit exploit in aanmerking komt. Het advies mondt uit in een conclusie.

5 Onderzoeks- resultaten: cijfers en andere wetenswaardigheden

5.1 Openbaar Ministerie

Het Bureau van de KBvG informeerde telefonisch bij zes arrondissementsparketten naar de wijze van behandeling van aan het parket gedane exploten en de ervaring van het parket met pogingen het stuk in handen van de bestemming te stellen. Het parket Rotterdam sprak ook voor het parket Dordrecht. De uitkomst van deze korte interviews was:

Arrondissementsparket 's-Gravenhage

De exploten worden gearchiveerd. Het parket doet er verder niets mee. Per jaar gaat het om ongeveer 1500 exploten.

Arrondissementsparket Haarlem

De exploten worden in ordners gedaan. Het parket doet er verder niets mee. In de negen jaar dat de geïnterviewde medewerkster zich nu met exploten bezighoudt, is er een à twee keer een telefoontje over geweest. Zij weet niet meer of dit van een gerechtsdeurwaarder afkomstig was. Wel merkt zij op dat de betekening aan het parket zorgt voor overvolle archieven. Het aantal exploten bedroeg in 2010 ongeveer 400.

Arrondissementsparket Maastricht

De afschriften van openbare exploten worden slechts in ontvangst genomen; daarna wordt er niets meer mee gedaan.

**Arrondissementsparket
Roermond**

De afschriften van openbare exploten worden bewaard. Er wordt geen poging ondernomen de persoon voor wie het exploit bestemd is op te sporen. In 2010 betekenden gerechtsdeurwaarders 168 keer een exploit aan het parket Roermond.

**Arrondissementsparket
Rotterdam**

De exploten worden – voorzien van een zaaknummer – bewaard. Het parket onderneemt verder geen actie. Een enkele keer belt een gerechtsdeurwaarder wel eens dat er iemand is gevonden. Voor Rotterdam ging het in 2010 om 2457 exploten, voor Dordrecht om 155.

**Arrondissementsparket
Dordrecht**

5.2 Gerechtsdeurwaarderskantoren

Aan een twintigtal kantoren van verschillende grootte werden twee vragen gesteld. Veertien kantoren of combinaties daarvan gaven antwoord. De vragen waren, verkort aangehaald:

1. Wat was het aantal openbare exploten in 2008, 2009 en 2010?
2. Reacties daarop?

De antwoorden worden in een overzicht weergegeven.

	2008	2009	2010	Totaal	Aantal reacties
A	24	6	25	55	14. Afschrift opgehaald: 1x
B ¹	19	24	25	68	
C	80	58	75	213	
D	242	342	323	907	Aantal reacties in onze beleving nihil.
E	35	41	40	116	Reacties op 1 hand te tellen.
F	213	205	251	669	Reacties: niet noemenswaardig.
G	400	450	600	1450	Schatting: 1
H	4	4	2	10	0
I	324	212	193	729	
J	317	496	423	1236	
K	38	37	30	105	Afschrift opgehaald: 5 x.
L	400	400	400	1200	Schatting: 3
M ¹	43	43	43	129	Schatting: 2
N	67	74	51	192	
Totalen	2206	2392	2481	7079	

5.3 Buiten Nederland

In de questionnaire die aan organisaties van beroepsgenoten buiten Nederland werd toegezonden kwamen algemene vragen aan de orde en bijzondere, toegespitst op het gebruik van internet voor ambtelijke publicaties.

¹ Organisatie bestaande uit twee of meer kantoren. De cijfers die hier zijn opgenomen zijn een gemiddelde voor 1 kantoor op basis van de totaalcijfers van alle kantoren uit de organisatie.

De commissie kreeg de welwillende medewerking van de beroepsorganisaties van gerechtsdeurwaarders in:

1. België	—	
2. Canada	—	
3. Duitsland	—	
4. Engeland	—	
5. Estland	—	
6. Finland	—	
7. Frankrijk	—	
8. Italië	—	
9. Letland	—	
10. Luxemburg	—	
11. Moldavië	—	Litouwen —
12. Oostenrijk	—	Polen —
13. Schotland	—	Hongarije —
14. Spanje	—	Portugal —
15. Tsjechië	—	
16. Verenigde Staten	—	Bulgarije —
17. Zweden	—	Slovenië —

De antwoorden op de questionnaire kunnen worden gerangschikt naar het land waaruit de respondent afkomstig is. De volgende onderverdeling is gebruikt:

- Canada, Engeland, Schotland en de Amerikaanse staat Louisiana;²
- België, Frankrijk en Luxemburg;
- Duitsland en Oostenrijk;
- Italië en Spanje;
- Zweden, Finland, Estland en Letland;
- Tsjechië en Moldavië.

De verschillende groepen worden hieronder apart besproken.

² Waar de meeste staten in de VS Anglo-Amerikaans recht kennen, is Louisiana een uitzondering: toen deze staat deel ging uitmaken van de VS reikten de Franse wortels zo diep dat hier nog steeds in belangrijke mate continentaal recht geldt.

5.3.1 Canada, Engeland, Schotland en de Amerikaanse staat Louisiana

In Canada, Engeland en Schotland is het de bailiff, judicial officer, Messenger at arms of sheriff die als equivalent van de Nederlandse gerechtsdeurwaarder belast is met de betekening van (buiten)gerechtelijke bescheiden, waarbij moet worden aangetekend dat er in Engeland geen monopolie bestaat, maar dat in feite iedereen mag optreden en dat dit ook gebeurt: een meerderheid van deze stukken wordt via de post betekend. Om een dergelijke betekening mogelijk te maken kan navraag worden gedaan bij het bevolkingsregister of (zoals in Engeland) het kiesregister. In Engeland bestaan ook databestanden van commerciële (verhaalsinformatie)bedrijven die tegen een gering bedrag raadpleegbaar zijn.

Blijkt iemand in Canada verhuisd te zijn, dan wordt allereerst informatie bij burelen ingewonnen, maar er bestaat geen verplichting meer tot betekening op dat (onjuiste) adres en er wordt in de krant geadverteerd (waarvan een kopie ter griffie wordt gedeponneerd). In Louisiana wordt dit geconstateerd door een assistent van de sheriff, die een rapport opmaakt. Vervolgens kan de procedure worden voortgezet op verzoek van eiser, waarbij een Curator (een advocaat die optreedt als belangenbehartiger) wordt aangesteld die allereerst pogingen moet ondernemen om de gedaagde op te sporen, wat gebeurt door een aangetekend schrijven te zenden aan het laatst bekende adres of door te 'googlen' via internet. Levert dat geen resultaat op dan wordt namens de afwezige een conclusie van antwoord ingediend.

Ook in Schotland wordt bij een onbekende woon- of verblijfplaats in de krant geadverteerd, maar vindt tevens aanplakking bij het gerecht plaats, terwijl daarnaast de griffier wordt ingelicht. Omdat in Engeland veelal van de post gebruik wordt gemaakt, komt een verhuizing meestal aan het licht doordat de brief wordt geretourneerd. Aangezien de wet inhoudt dat aan het laatst bekende adres moet worden betekend, is er dan sprake van een geldige betekening. Is inmiddels een ander adres bekend, dan kan betekening ook daar plaatsvinden.

Omdat publicatie niet verplicht is en kennelijk niet geschiedt, bestaan er geen regels omtrent de daaraan verbonden kosten. Canada kent wel een publicatieplicht die via advertenties in kranten wordt ingevuld. De kosten

bedragen gemiddeld € 100. In Louisiana geldt een verdergaande publicatieplicht: er moet driemaal in een lokale krant worden geadverteerd, waarbij eiser alle in redelijkheid gemaakte kosten om de afwezige op te sporen moet betalen. Dergelijke advertenties worden vervolgens gratis op de website van de betreffende krant geplaatst. Ook openbare verkopen worden in Canada en Louisiana aangekondigd via krantenadvertenties, maar in dit geval wordt daarnaast het internet gebruikt als bekendmakingsmiddel. Zowel de schuldenaars naam als foto's van de in beslaggenomen zaken mogen daarbij worden gebruikt, want er bestaat geen specifieke privacyregeling op dit punt. Sterker nog: alle justitiële bescheiden zijn openbaar. Engeland kent in de Supreme Court Act 1981 een uitgebreidere regeling. Blijkens artikel 138A moet de openbare verkoop ten minste drie dagen van tevoren bekend worden gemaakt (in de regel via een regionaal dagblad), maar is onderhandse verkoop mogelijk als die tot een hogere opbrengst leidt. Bekendmaking via internet is mogelijk, maar komt in de praktijk niet of nauwelijks voor. In Engeland geldt een uitgebreide privacyregulering die ook op dit soort verkopen ziet.

5.3.2 België, Frankrijk en Luxemburg

Frankrijk, België en Luxemburg kennen een in belangrijke mate met Nederland overeenkomend systeem voor de bevoegdheid van gerechtsdeurwaarders. Zo hebben Belgische en Luxemburgse gerechtsdeurwaarders toegang tot de bevolkingsadministratie. Frankrijk kent geen officieel bevolkingsregister en de gerechtsdeurwaarder is daar met name aangewezen op bancaire gegevens, maar binnenkort kan een beroep worden gedaan op administratieve registers. Blijkt betrokkene niet op het vermelde adres te verblijven, dan wordt een proces-verbaal van constatering opgemaakt waarin uiteen wordt gezet wat de gerechtsdeurwaarder heeft gedaan om de woonplaats van betrokkene te achterhalen. Dat proces-verbaal wordt aan het laatst bekende adres betekend. Zo nodig kan de rechter in Luxemburg een advertentie in de krant laten plaatsen, terwijl in Frankrijk aanplakking bij het gerecht tot de mogelijkheden behoort.

Opvallend in België is dat, in het geval het bevolkingsregister geen uitsluitel geeft omtrent de woonplaats, de commissaris van politie wettelijk gehouden is om de gerechtsdeurwaarder inlichtingen te verstrekken omtrent de verblijfplaats indien deze bekend is. Wanneer betekening op het aangegeven

adres niet mogelijk is, dan geschiedt de betekening door de terhandstelling van het afschrift aan de procureur des Konings in wiens rechtsgebied deze feitelijke toestand zich voordoet. De gerechtsdeurwaarder vermeldt dan op het origineel en op het afschrift de feitelijke omstandigheden die de betekening aan de procureur des Konings noodzakelijk maken.

Publicatieverplichtingen bestaan in Frankrijk voor de verkoop van roerend en onroerend goed in dagbladen onder het trefwoord juridische mededelingen en in Luxemburg betreffende echtscheidingen of als de rechter zulks gelast. De daarmee gemoeide kosten bedragen in Luxemburg tussen de € 300 en € 500 en zijn in beide landen executiekosten. Er kan gebruik worden gemaakt van internet, maar omdat de wet daaromtrent niets regelt is dit nog een onbekend terrein.

Het systeem van de openbare verkoop is in de drie landen gelijk. De schuldenaar wordt door de gerechtsdeurwaarder op de hoogte gebracht van de voorgenomen verkoop. Daarnaast schrijft de wet openbaarmaking voor in kranten onder het trefwoord juridische mededelingen (een beslagregister is onbekend), en er wordt daarnaast gebruik gemaakt van andere middelen tot openbaarmaking zoals e-mailnieuwsbrieven, mededelingen op de website van het deurwaarderskantoor of zelfs mededelingen via Facebook. Een en ander om de cliënt ter wille te zijn. Waar de Luxemburgse wetgever geen specifieke privacyverplichtingen heeft vastgelegd, heeft zijn Franse evenknie dat wel voor de publicatie ter zake van verkoop van roerende zaken en de aanplakking betreffende onroerende zaken ter bescherming van de hypotheekhouder. Deze privacyverplichting leidde in België tot een (wettelijk) verbod om op het aanplakbiljet en op de bekendmaking de identiteit van de schuldenaar te vermelden. Op verzoek van de gerechtsdeurwaarder of de advocaat kan de beslagrechter toestemming verlenen tot het voeren van een meer uitgebreide publiciteit.

5.3.3 Duitsland en Oostenrijk

In Duitsland is het de rechter die toestemming geeft voor de 'openbare' betekening. Een bericht van de betekening wordt geplaatst op het (elektronische) mededelingenbord van het betreffende gerecht. Daarbij wordt tevens aangegeven waar men het betreffende stuk kan inzien. De rechter kan aanvullend bepalen dat een mededeling van de betekening wordt gepubliceerd

op de door het ministerie van Justitie onderhouden website,³ of op andere wijze wordt bekendgemaakt. In de akte wordt tevens de termijn van bekendmaking opgenomen. Tenzij de rechter anders bepaalt, wordt na het verstrijken van een maand na de bekendmaking de betekening geacht rechtsgeldig te zijn voltooid. Aankondiging van de openbare verkoop vindt plaats naar plaatselijk gebruik. Daarbij wordt gebruik gemaakt van de websites van de plaatselijke gerechten. De openbare verkoop vindt plaats ofwel ter plaatse bij het gerecht, ofwel via het internet. Het is aan de verschillende landen om nadere regelgeving inzake de verkoop via internet op te stellen. Oostenrijk maakt geen gebruik van (lokale) kranten maar maakt voor de aankondigingen van openbare verkoop eveneens gebruik van het internet (via de website van het ministerie van Justitie).

5.3.4 Italië en Spanje

Ook in Italië geschiedt de betekening van (buiten)gerechtelijke stukken door een *judicial officer*, maar dat is een ruim begrip dat zowel advocaten omvat alsook de ambtenaren belast met de bekendmaking van dit soort mededelingen in het gemeentehuis. Om hun werk goed te kunnen verrichten, is inzage in de bevolkingsadministratie mogelijk. Als sprake is van iemand die met onbekende bestemming is vertrokken, dan wordt navraag gedaan bij bijvoorbeeld bureaus en postbode. Levert dit niets op dan wordt een procesverbaal van constatering opgemaakt en wordt alsnog aan het laatst bekende adres betekend conform artikel 143 Italiaans Rv, terwijl artikel 150 Italiaans Rv een alternatief biedt in de vorm van openbare bekendmaking. Daarbij geldt dat het Openbaar Ministerie wordt geacht de belangen van de betrokkene te behartigen, maar dat is in de praktijk slechts een formele kwestie. In Spanje is de betekening een taak van het gerecht, waarbij ook voor de *procuradores* een taak is weggelegd. De inzage in het bevolkingsregister geschiedt via het gerecht als er een executoriale titel is. Is er sprake van een onbekende woon- of verblijfplaats voorafgaand aan de procedure, dan is dat nog niet mogelijk en kan de afwezigheid worden geconstateerd.

Italië kent geen formele verplichting tot publicatie. In de praktijk wordt het document in een envelop op het gemeentehuis of bij het Openbaar Ministerie betekend. Ook vindt publicatie plaats in de Italiaanse 'Staatscourant'

³ Zie: www.ebundesanzeiger.de.

tegen een tarief van € 8,47 per regel. De facto is er echter geen gedrukte versie meer; de laatste twee jaar vond publicatie alleen online plaats via de overheidswebsite. Spanje kent ook een verplichting tot publicatie in verstek- en familiezaken en opent die mogelijkheid in alle gevallen waarin dat wenselijk wordt gevonden. Die publicatie vindt gratis plaats in overheidsperiodieken op landelijk, regionaal of plaatselijk niveau en tegen betaling in bijvoorbeeld dagbladen.

Voor openbare verkopen geldt in Italië dat na betekening van de executoriale titel vervolgens na veertig dagen een bevel tot betaling wordt gedaan, waarna tien dagen later de tenuitvoerlegging kan starten en binnen zes maanden een verkoopdatum moet worden vastgesteld. De bekendmaking van de openbare verkoop vindt plaats via advertenties in dagbladen, e-mails en op officiële websites en op het aanplakbord van het gerecht. Daarbij worden de procedure, de verkoopdatum en de minimumprijs bekend gemaakt, terwijl bovendien foto's kunnen worden gepubliceerd. In verband met de privacy wordt de naam van de schuldenaar niet bekend gemaakt. In Spanje worden de schuldenaar en hypotheekhouder verplicht ingelicht over een openbare verkoping. De schuldenaar wordt nog een termijn van twintig dagen voor betaling gegund. Wordt niet betaald dan zal de schuldeiser informatie over de bezittingen van de schuldenaar inwinnen bij openbare registers, banken, etc. Levert dat niets op dan kunnen fiscale registers worden geraadpleegd en dat gebeurt via een website. De uiteindelijke verkoping wordt bekend gemaakt in het gerechtsgebouw, maar kan ook plaatsvinden via bladen of websites van de plaatselijke balie van advocaten. De daarmee gemoeide kosten worden in mindering gebracht op de verkoopopbrengst. Er gelden geen specifieke bepalingen betreffende de privacy.

5.3.5 Zweden en Finland, Estland en Letland

De 'noordelijke' landen maken gebruik van zowel internet als lokaal of landelijk verschijnende dagbladen. In zowel Zweden als Finland wordt allereerst getracht een schuldenaar te lokaliseren via het (publiekelijk toegankelijk) bevolkingsregister of de politie. Wanneer betekening op deze wijze niet mogelijk is, dan volgt betekening en publicatie van de betekende stukken in zowel de krant (in Finland is dat de speciale 'Staatscourant') als op een speci-

ale website.⁴ Zweden gebruikt deze website (naast de krant) eveneens voor de aankondiging van openbare verkopen. Finland heeft voor dit doel een speciale, door het ministerie van Justitie onderhouden, website.⁵ De naam van de schuldenaar wordt in beide landen niet vermeld.

Estland is ver gevorderd in het gebruik van elektronische middelen. Zo schrijft de wet voor dat betekening aan bepaalde categorieën (advocaten, notarissen, curatoren in faillissementen en publieke autoriteiten) uitsluitend nog elektronisch mag gebeuren. De Estse gerechtsdeurwaarder heeft toegang tot het bevolkingsregister, maar kan, bijvoorbeeld, ook gebruik maken van de informatie van de belastingdienst om een schuldenaar te lokaliseren. Wat betreft publicatie wordt eveneens gebruik gemaakt van de Estse 'Staatscourant', die elektronisch te raadplegen is.⁶ Plaatsing van de mededeling is gratis. Deze krant wordt gebruikt voor zowel de mededeling van het betekenen van stukken, als voor de aankondiging van openbare verkopen.

Betekening in Letland vindt plaats per aangetekend schrijven ofwel via de gerechtsdeurwaarder. De Letse gerechtsdeurwaarder heeft toegang tot het bevolkingsregister en verder is er een verplichting voor alle overheidsinstellingen om de gerechtsdeurwaarder die informatie te verstrekken die noodzakelijk is voor de uitvoering van zijn werkzaamheden. Betekening bij schuldenaren zonder een bekende woon- of verblijfplaats vindt plaats door publicatie in de Letse 'Staatscourant'. De gemiddelde kosten van deze advertentie bedragen € 31. Vanaf 1 juli 2011 is deze uitsluitend nog elektronisch toegankelijk⁷ en zullen geen kosten meer in rekening worden gebracht. Iedere eiser heeft daarnaast het recht om (voor eigen rekening) een advertentie te plaatsen in een andere krant. Met betrekking tot de openbare verkopen moet een onderscheid worden gemaakt tussen roerende en onroerende zaken: voor roerende zaken is een publicatie voorgeschreven in een lokale krant; voor onroerende zaken geldt publicatie in de 'Staatscourant'. In aanvulling geldt dat alle openbare verkopen worden aangekondigd op de website van de Letse gerechtsdeurwaarders.⁸

4 Zie: Zweden: www.bolagsverket.se en Finland: www.virallinenlehti.fi.

5 Zie: www.oikeus.fi/14499.htm.

6 Zie: www.ametlikudteadaanded.ee.

7 Zie: www.lv.lv.

8 Zie: www.lzti.lv.

5.3.6 Tsjechië en Moldavië

In Tsjechië vindt betekening plaats zowel via de gerechtsdeurwaarder, als via de post. De Tsjechische wetgeving gaat ervan uit dat iedereen woonachtig is op het adres waarop men is ingeschreven. Wanneer dat niet het geval blijkt te zijn, dan wordt van de (vergeefse) betekening mededeling gedaan op het (elektronische) aankondigingsbord van de rechtbank. De betekening wordt dan geacht rechtsgeldig te zijn 30 dagen na deze mededeling. Het elektronische aankondigingsbord is via internet toegankelijk. Alle bedrijven en publieke autoriteiten in Tsjechië hebben, via het ministerie van Binnenlandse Zaken, een elektronische 'databox' toegewezen gekregen. Alle documenten kunnen elektronisch aan deze 'databoxes' worden verzonden. De ontvanger wordt geacht de documenten te hebben ontvangen 10 dagen na verzending. Wat betreft de openbare verkopen is er een Centraal Register van beslaglegging, dat toegankelijk is via de website van de nationale organisatie van gerechtsdeurwaarders. Daarnaast wordt, afhankelijk van het soort beslag, gebruik gemaakt van andere websites (bijvoorbeeld de Kadasterwebsite in geval van onroerende zaken).

Net zoals in Tsjechië, wordt ook in Moldavië een actieve houding verwacht van de schuldenaar: wanneer deze reeds bekend is bij de gerechtsdeurwaarder maar nalaat een adreswijziging aan de gerechtsdeurwaarder door te geven, kan de gerechtsdeurwaarder betekenen op het laatst bekende adres en wordt de schuldenaar geacht de stukken te hebben ontvangen. Voor het geval geen adres bekend is, vindt publicatie (evenals ten behoeve van de openbare verkopen) plaats via de Moldaafse 'Staatscourant'. De gemiddelde kosten van een dergelijke publicatie bedragen € 30 tot € 50. Moldavië maakt nog geen gebruik van internetfaciliteiten.

5.4 Papieren advertenties

De kosten van een klassieke advertentie variëren van circa € 130 tot ongeveer € 700.⁹ Een in de kring van de gerechtsdeurwaarders veel gehoorde grief is dat de doelmatigheid van traditionele advertenties niet in een redelijke verhouding tot de kosten daarvan staat. Dit gaf de Commissie Wetgeving van de KBvG reeds enige tijd geleden aanleiding tot beraad op een alternatief. Voor een deel komt dit preadvies daaruit voort. Een betere relatie tussen prijs en effect is het nastreven waard. Zelfs als de effectiviteit van een ander medium niet aantoonbaar groter zou zijn, zouden lagere kosten het gebruik ervan kunnen rechtvaardigen.

⁹ Ontleend aan de scriptie van Jochem Jansen van juni 2009: *Deurwaardersadvertentie bij een openbaar exploit; zie ook hfdst. 16 Verantwoording.*

6 Ander medium

Een ander medium kan moeilijk iets anders zijn dan een middel dat optimaal gebruikmaakt van ICT. Het begrip dagblad kan al niet meer worden opgeëist als een exclusieve aanduiding van een papieren krant. Dat de wetgever bij het redigeren van de artikelen 53 Rv en volgende niet heeft gedacht aan een digitaal verschijnende krant kan de verandering van de inhoud van het begrip niet verhinderen.

Wel vaker is de betekenis van een in de wet gebruikte term in de loop der tijd veranderd. Een woord dat aanvankelijk een fysieke zaak of een fysieke beweging van een naam voorzag, dient nu soms als metafoor voor een virtuele zaak of een virtuele verandering met hetzelfde effect. Een voorbeeld van dit laatste is het begrip 'doorhaling' in artikel 513a Rv, een rechtens plaatsvindende verandering, aangeduid met het woord dat in lang vervlogen tijd de *actie van eens ambtenaars hand* beschreef.

Schriftelijk staat al lang niet meer uitsluitend voor 'met de pen geschreven'. Schriftelijk is ook de digitaal gecreëerde, elektronisch verzonden, niet geprinte, slechts van het beeldscherm gelezen tekst. Kan eenmaal het begrip dagblad voor een papieren én voor een elektronische krant worden gebruikt, dan is het een kleine stap het webplatform, dat een e-dagblad kan dragen, te laten dienen als basis voor een zelfstandige e-rubriek voor ambtelijke afkondigingen. Met een keuze voor publicatie op het internet zou de gerechtsdeurwaarder meebewegen met een golf die ook buiten zijn arbeidsterrein tot omwenteling

leidt. Internetverkoop groeit snel. Volgens een prognose van het Center for Retail Research (CRR) te Nottingham UK, zal de online omzet in de Benelux in 2011 stijgen met 20,4% tegen een groei van alle detailhandelsverkopen in deze regio met 1,8%. Dit blijkt uit het rapport van een in opdracht van Kelkoo door het CRR uitgevoerd onderzoek.¹ Enige tijd geleden werd door het RPB, nu Planbureau voor de Leefomgeving, reeds gewezen op het gevolg dat de sterk toenemende verkoop per internet op de aanblik van binnensteden zal hebben.²

Grote dagbladen verschijnen op papier en in digitale editie, sommige ook als iPhone-applicatie. Het aantal abonnees op papieren kranten is de laatste vijf à zes jaar afgenomen. Uit de oplagendatabase van Cebuco blijkt dat de totale oplage van betaalde dagbladen in Nederland in 2009 4.284.588 beliep en in 2010 4.222.466.³ Ook in de jaren 2006 tot en met 2009 daalden de oplagen gestaag.⁴ Hier staat tegenover dat HOI, het Instituut voor Media Auditing, op 29 maart 2011 een groei in het vierde kwartaal van 2010 bekend kon maken.⁵ Steeds meer huishoudens hebben toegang tot het internet, blijkt uit voortgaand onderzoek van het CBS. In 2010 had 91% van alle huishoudens toegang terwijl dit in 2005 nog 78% was.⁶

Berichtuitwisseling tussen overheid en burgers vindt steeds vaker elektronisch plaats. Het gebruik van DigiD⁷ en de Berichtenbox, een eigen digitale postbus van de burger bij de overheid,⁸ wordt aangemoedigd. In het verkeer tussen ondernemers en fiscus kunnen sommige aangiften nog slechts digitaal gedaan worden. Op 1 juli 2009 trad de Wet elektronische bekendmaking in werking. De papieren versies van de *Staatscourant*, het *Staatsblad* en het *Tractatenblad* vervielen daarmee. Dit betekent onder meer dat de door arti-

1 <http://pers.kelkoo.nl/benelux-beleeft-groei-van-bijna-50-in-online-uitgaven-sinds-2008.html>.

2 <http://www.pbl.nl/nieuws/persberichten/2007/20070404-Winkels-in-binnenstad-verdwijnen-door-toename-internetwinkelen>.

3 <http://oplagen-dagbladen.nl>.

4 <http://www.sioh.nl/bibliotheekmonitor/trends-media-informatie/kranten-en-tijdschriften/oplage-dagbladen/item99>.

5 <http://www.volkskrant.nl/vk/nl/2694/Internet-Media/article/detail/1866873/2011/03/29/Kranten-doen-het-weer-goed-dankzij-formaatwissel-en-cadeaus.html>.

6 <http://statline.cbs.nl/StatWeb/publication/?VW=T&DM=SLNL&PA=71102ned&D1=a&D2=0-5&D3=a&HD=090713-1042&HDR=G1,G2&STB=T>.

7 <http://www.digid.nl>.

8 <https://mijn.overheid.nl/help/extra/voor/berichtenbox>.

kel 820 Rv voorgeschreven advertentie, houdende een uittreksel uit de echtscheidingsbeschikking, nog slechts in een digitale uitgave verschijnt. Ook schuldsaneringen en faillissementen worden digitaal bekendgemaakt.

Op het vakgebied van de gerechtsdeurwaarder is het wetsvoorstel 'Wet elektronische indiening dagvaarding' bij de Tweede Kamer ingediend.⁹ Dit is het uitvloeisel van een project waarin de KBvG participeert. In 2009 verscheen in Rv de generieke bepaling die het e-exploot mogelijk maakt, met de daarop aansluitende aanwijzing van het e-derdenbeslag als exponent van dat exploot.¹⁰

De actuele maatschappelijke omgeving bepaalt in grote lijnen de grens die bij het zoeken naar een oplossing voor het gegeven probleem in acht moet worden genomen. Dankzij ICT is deze omgeving nu ruimer dan in de tijd waarin de wettelijke voorschriften aangaande ambtelijke advertenties werden geschreven.

9 *Kamerstukken II* 2010-2011, 32 695, nr. 2.

10 Art. 45 lid 3 onder e Rv resp. art. 475 lid 3 Rv.

7 Rechtspraak

Twée uitspraken die in het kader van dit preadvies vermeldenswaard zijn, zijn die van de voorzieningenrechter van de Rechtbank Amsterdam van 30 juli 2009¹ en van de kantonrechter te Bergen op Zoom van 1 februari 2010.²

De voorzieningenrechter van de Rechtbank Amsterdam heeft overwogen dat een dagvaarding ook per e-mail kan worden gestuurd.^{3,4}

“De voorzieningenrechter kan in spoedeisende gevallen in kort geding toch verstek verlenen tegen een in het buitenland woonachtige gedaagde wanneer niet is voldaan aan de betekeningvoorschriften, indien zoveel mogelijk is gewaarborgd dat de dagvaarding degene voor wie die is bestemd daadwerkelijk heeft bereikt en wel zo tijdig dat hij nog de mogelijkheid heeft verweer te voeren. Eiseres heeft de dagvaardingen op 19 en 23 juni 2009 per e-mail verstuurd aan gedaagden, gebruikmakend van e-mailadressen die door gedaagden op het internet bekend zijn gemaakt, en van een e-mailadres van degene op wiens naam de domeinnaam thepiratebay.org is geregistreerd (gedaagde sub 1). Bovendien heeft gedaagde sub 1 vanaf dat laatste e-mailadres op 6 mei 2009 gereageerd op een e-mail van de advocaat van eiseres waarin deze rechtszaak is aangekondigd. Eiseres heeft de dagvaardingen in de

¹ Rb. Amsterdam (vzr.) 30 juli 2009, LJN BJ4298, r.o. 2.4.

² Ktr. Bergen op Zoom 1 februari 2010, LJN BL2060, r.o. 3.1 en 3.2.

³ Dagvaarding via Twitter past 'binnen geest van de wet' - Emerce.nl.

⁴ Dagvaarding via Twitter: het kan - RTL Nieuws.

Zweedse taal ook toegestuurd aan de advocaten die gedaagden hebben bijgestaan in een recente strafzaak in Zweden, en per aangetekende post aan elk van gedaagden persoonlijk op de adressen waar zij volgens het Zweedse bevolkingsregister staan ingeschreven. Uit het overzicht van de daarbij gebruikte koerier blijkt dat die dagvaarding op die adressen zijn afgeleverd op 26 juni 2009 aan gedaagde sub 2, en op 2 juli 2009 aan gedaagden sub 1 en 3.

Daarnaast heeft eiseres gebruik gemaakt van internetcommunicatie zoals Twitter en Facebook en, zoals hiervoor vermeld, e-mail. Bij elk van die berichten in de Engelse taal op de voor ieder van gedaagden bekende (internet)adressen heeft eiseres een link meegestuurd naar een speciaal gemaakte webpagina, slechts te openen door die link aan te klikken, waarop een volledige dagvaarding in de Zweedse taal is geplaatst. Deze webpagina is kort na het verzenden van de berichten op Twitter en Facebook en de e-mails bezocht door een gebruiker met een IP-adres dat wordt gehost door de organisatie piratebyran te Zweden, volgens eiseres de oprichter van The Pirate Bay. Vervolgens heeft eiseres een internationaal opgesteld persbericht over het bekend maken van de dagvaarding aan gedaagden door het gebruik van Twitter en Facebook gepubliceerd. Dat gedaagden aan de media te kennen hebben gegeven niet op de hoogte te zijn van een rechtszaak jegens hen in Nederland is in het licht van vorenstaande niet aannemelijk.

Geoordeeld wordt dat – tegen de achtergrond van het spoedeisende karakter van de vorderingen – voldoende is gewaarborgd dat gedaagden tijdig op de hoogte waren van deze procedure en kennis hebben kunnen nemen van de inhoud van de dagvaarding. Zij hebben dus de mogelijkheid gehad om verweer te voeren door hetzij zelf te verschijnen, hetzij een advocaat te instrueren namens hen te verschijnen (...). Tegen gedaagden zal dan ook verstek worden verleend.”

De beschikking van de kantonrechter te Bergen op Zoom betrof een opheffing van de vereffening van een nalatenschap, die bekend moet worden gemaakt op de wijze bij artikel 4:206 BW bepaald. De kantonrechter overwoog echter dat de belanghebbenden ook via internet kunnen worden geïnformeerd.

“De kantonrechter is van oordeel dat (...) er -gelet op de waarde van de schulden aanleiding is om de opheffing van de vereffening te bevelen.

De wet bepaalt dat deze opheffing dient te worden gepubliceerd. Nu er vrijwel geen baten zijn, wordt geoordeeld dat het in niemands belang is om daarvoor nog kosten te maken. Omdat de nalatenschap beneficiair aanvaard is zouden de kosten van publicatie voor rekening van het budget voor de rechtspraak komen, dus voor rekening van de Staat. Nu geen publicatie heeft plaatsgevonden van het vereffenaarschap en er ook verder geen dwingende noodzaak bestaat voor de -kostbare- wettelijk voorgeschreven wijze van bekendmaking (publicatie in de Staatscourant en advertentie in twee nieuwsbladen), zal deze niet worden voorgeschreven. De belanghebbenden kunnen immers ook op een andere wijze, namelijk via internet, worden geïnformeerd, hetgeen iedere belanghebbende een even goede, wellicht betere, mogelijkheid geeft om de financiële situatie van de nalatenschap te kunnen inzien. Dit brengt ook geen nieuwe kosten met zich mee. De bekendmaking van de beschikking zal plaatsvinden op rechtspraak.nl/uitspraken. Deze wijze van bekendmaking komt in de huidige tijd met internet beter tegemoet aan de bedoeling van de wetgever, dan met de publicatiemiddelen uit de tijd waarin het huidige erfrecht werd ontworpen, toen de toegang tot internet nog niet algemeen was. Verzoekster zal daarom worden ontheven van de wettelijke publicatieplicht.”

8 Ambtelijkebekend- makingen.nl

8.1 Kader voor een oplossing

Aanvankelijk zag de Commissie Wetgeving van de KBvG uit naar een oplossing binnen het bestaande wettelijk kader. Zij speelde met de gedachte dat de KBvG een *Elektronisch Dagblad Rechtsvordering* zou uitgeven, een digitale krant van de Koninklijke Beroepsorganisatie van Gerechtsdeurwaarders. Daarvan zou kunnen worden gezegd dat het een elektronische variant is op het in de wet genoemde dagblad, maar evengoed een dagblad, zij het dat de wetgever er bij de redactie van artikel 54 Rv stellig niet aan heeft gedacht. De Commissie Wetgeving verliet deze gedachte en de commissie belast met het schrijven van dit preadvies, volgde haar daarin. De reden om de gedachte te laten varen, was dat een experimentele fase, waarin de houdbaarheid van het concept *e-dagblad Rv* zou worden getoetst, onvermijdelijk zou zijn. Een eventueel conflict zou weliswaar primair door de rechter worden beslecht, het risico in de vorm vanodeloos geoordeelde kosten, tijdverlies en schade zou groot zijn.

Het uitgangspunt van dit advies is dat een duurzaam alternatief, indien het kan worden gevonden, moet worden gerealiseerd in een wijziging van de in de inleiding opgesomde wetsartikelen. In de praktijk betekent dit natuurlijk dat het bestuur over zo'n wijziging met het ministerie van Veiligheid en Justitie in overleg treedt. Een onmiskenbaar bezwaar is de lange tijd van voor-

bereiding van een wetswijziging. Het wetgevingsproces kan worden beïnvloed door tegenkrachten, die het gevestigde belang verdedigen. Ook bij een oplossing onder de huidige wet hadden die krachten zich trouwens kunnen ontwikkelen. Ervan uitgaande dat zij er zijn, lijkt het juist dat de botsing van meningen plaatsvindt in een debat over een eventuele wetswijziging dan ten overstaan van de rechter.

Dit neemt niet weg dat vooruitlopend op een wetswijziging op bescheidener wijze zou kunnen worden geprobeerd ambtelijke afkondigingen rechtsgeldig per internet openbaar te maken.

Ook belastingdeurwaarders, gemeentedeurwaarders en waterschapsdeurwaarders brengen openbare exploten uit. Ook zij plaatsen ambtelijke advertenties. Een nieuwe wettelijke regeling zou deze collega's evenzeer als de gerechtsdeurwaarders een op het internet gebaseerde oplossing moeten bieden. Dit maakt overleg tussen de KBvG, de Belastingdienst en andere organisaties noodzakelijk. De KBvG zou evenwel het initiatief kunnen nemen door het creëren van een nieuw internetdomein. In het begin kan dit door haar worden beheerd. Op den duur zou het een gemeenschappelijk domein van de geïnteresseerde organisaties moeten zijn en uiteindelijk ook mogen opgaan in *overheid.nl*.

8.2 Oplossing

Het hierboven opgemerkte brengt de commissie tot het voorstel dat de KBvG een website *ambtelijkebekendmakingen.nl* zal openen en tegelijkertijd met het ministerie en andere bij het onderwerp betrokken organisaties in overleg zal treden over een wetswijziging waardoor alle deurwaarders hun ambtelijke annonces op een centrale site kunnen plaatsen. Op zaakniveau zal dit betekenen dat zij dat medium dan ook moeten gebruiken. Met de beoogde wijziging van artikel 54 Rv en enkele andere artikelen moet de plicht tot publicatie in een papieren dagblad komen te vervallen.

De website zou het geschikte middel zijn voor alle bekendmakingen van openbare exploten en aankondigingen van executoriale veilingen. De e-advertentie verschijnt naar haar aard mondiaal, dus óók in de plaats waar de rechter zitting houdt, de verzoeker zijn woonplaats heeft of de verkoping

zal geschieden. Hyperlinks met passende termen in zoekmachines en op sites van de overheid zouden de nieuwe wijze van bekendmaking snel algemeen bekend doen zijn. Het bereik van het internet is groter dan dat van een enkel papieren dagblad. Doordat het publicatiemiddel *ambtelijkebekendmakingen.nl* zal zijn toegespitst op burgerlijke rechtsvordering, mag worden verwacht dat het de algemene dagbladen op het punt van de effectiviteit van ambtelijke advertenties zal overtreffen.

De bekendheid met het nieuwe medium kan worden bevorderd met een publiekscampagne. Aan de redacties van websites als *overheid.nl* en *rechtspraak.nl* zou medewerking kunnen worden gevraagd. Het openen van extra sites met namen als *openbareoproeping.nl* of *benikgedagvaard.nl* zou te overwegen zijn.

Zoals opgemerkt zou de centrale website slechts tijdelijk alleen door de KBvG moeten worden beheerd. In het ideale geval voegen de Belastingdienst, de Vereniging van Nederlandse Gemeenten en de Unie van Waterschappen zich spoedig bij de beroepsorganisatie van de gerechtsdeurwaarders. Dat stadium kan het eindstadium zijn, maar het idee kan daarna ook onder *overheid.nl* worden gerealiseerd. Nadat ervaring met het nieuwe middel is opgedaan, kan de meest wenselijke slottoestand worden bepaald. Wezenlijk blijft dat de site door alle deurwaarders wordt gebruikt.

8.3 Experiment

Neemt de KBvG zoals voorgesteld het initiatief, opent zij alvast een website en begint zij met het onderhouden en het beheren daarvan, dan is daarmee in beginsel ook de mogelijkheid tot het beproeven van het internet voor ambtelijke advertenties onder bestaande wetgeving gegeven.

Het experiment kan bijvoorbeeld beginnen door het plaatsen van een uiterst bondige advertentie in het vanouds bekende, volgens de wet gekozen dagblad. Deze vermeldt slechts enkele data, precies voldoende om degene voor wie het exploot is bestemd te doen begrijpen dat het exploot voor hem bestemd is en verwijst voor het overige naar de website.

Gaat het om een veiling, dan kan met navenante beknoptheid naar de website worden verwezen. Op de site staat wat tot nadere informatie van de partij in kwestie respectievelijk de belangstellenden strekt.

Vanzelfsprekend geldt voor de proef de rechter ten slotte zal beslissen of de gerechtsdeurwaarder met een tweetrapspublicatie als hier voorgesteld binnen de grenzen van de wet is gebleven. Vertrouwen op een positief oordeel lijkt gerechtvaardigd. De rechter mag de wet uitleggen op een wijze die recht doet aan de functie van een voorschrift in de samenleving van vandaag. Het voorgestelde experiment houdt vast aan de letter van de wet, maar verlegt het accent naar het internet. Wat de kantonrechter te Bergen op Zoom in een erfrechtelijke kwestie overwoog¹ heeft algemene gelding. Bekendmaking op het internet geeft een even goede, wellicht betere mogelijkheid iedere belanghebbende te informeren. Deze wijze van bekendmaking komt in de huidige tijd met internet beter tegemoet aan de bedoeling van de wetgever dan met publicatiemiddelen uit de tijd waarin de rechtsregel werd ontworpen, toen de toegang tot internet nog niet algemeen was.

¹ LJN BL2060, zie hiervoor onder hfdst. 7 Rechtspraak.

9 Lasten

Het verzorgen van een elektronische advertentierubriek zal een nieuwe organisatorische last voor de KBvG betekenen. In mindere mate blijft dit ook gelden als zij de nieuwe website samen met andere organisaties gaat beheren. Een nieuwe organisatorische last betekent een nieuwe financiële last, al geldt uiteraard niet dat ambtelijke advertenties kosteloos op de centrale website moeten kunnen worden geplaatst. De kosten van de beherende organisatie kunnen aan de opdrachtgevende deurwaarders in rekening worden gebracht. Zij vormen een verschot, net zoals de kosten van bijvoorbeeld een GBA-informatie. Intuïtief valt te verwachten dat de kosten van een e-advertentie gemiddeld aanzienlijk lager zullen zijn dan die van een bekendmaking in een papieren dagblad.

Een berekening van het Bureau van de KBvG geeft een indruk van de advertentiekosten die de gerechtsdeurwaarder nu in verband met het uitbrengen van openbare exploten maakt. Uitgaande van de verkregen gegevens van 14 kantoren¹ kwam het Bureau tot onderstaande aantallen en bedragen.

Aantallen advertenties: $7079:3 = 2360$ exploten gemiddeld per jaar, ofwel $2360:14 = 169$ per kantoor per jaar. Uitgaande van 266² kantoren gaat het om in totaal $266 \times 169 = 44.954$ openbare exploten gemiddeld per jaar.

¹ Zie hiervoor onder § 5.2 Gerechtsdeurwaarderskantoren.

² Cijfers per 1-5-2011.

Wordt op dit aantal de 80/20 regel toegepast, waarbij 80% van de advertenties tegen het laagste tarief worden geplaatst en 20% tegen het hoogste, dan geeft dit in combinatie met de eerder³ genoemde kosten de volgende uitkomst:

$44.954 \times 0,2 = 8.990$ (afgerond) $\times \text{€ } 700 = \text{€ } 6.293.000$

$44.954 \times 0,8 = 35.963$ (afgerond) $\times \text{€ } 130 = \text{€ } 4.675.190$

Totale kosten voor de branche = **€ 10.968.190**

Gemiddelde kosten per kantoor € 41.234

Gemiddelde kosten per openbaar exploit € 244

Volgens deze berekening maken de gerechtsdeurwaarders jaarlijks dus in totaal **€ 10.968.190** aan advertentiekosten in verband met openbare exploit. Hierbij past de onderstreping dat het, gelet op het beperkte aantal kantoren dat werd benaderd, om een impressie gaat. In zaken waarin rechtsbijstand op basis van een toevoeging wordt verleend, worden de advertentiekosten door de Staat vergoed. Ook voor de Staat zou een vermindering van deze kosten tot lastenverlichting leiden.

In hoofdstuk 12 SNG, wordt straks een schatting van de kosten van publicatie per internet gegeven. Deze bevestigt de intuïtieve verwachting.

³ Zie hiervoor onder § 5.4 Papieren advertenties.

10 Wettelijke taak KBvG

De nieuwe taken die horen bij de publicatie en het beheer van elektronische advertenties passen bij de wettelijke opdracht van de KBvG, de bevordering van de goede beroepsuitoefening. Dit geldt zowel in de fase waarin zij de rubriek als enige beheert als in die waarin zij dat samen met andere organisaties doet. De voorgestelde aanpak bevordert immers de doelmatigheid van de ambtelijke advertenties van haar leden en daarmee de kwaliteit van het ambtswerk. De nieuwe werkwijze spaart namelijk onkosten uit, in de eerste plaats in het voordeel van de opdrachtgever, vervolgens bij verhaal ook ten gunste van de debiteur, terwijl intussen de financieringslast voor de gerechtsdeurwaarder vermindert.

Concentratie van alle publicaties in het kader van civiele rechtsvorderlijke acties in één rubriek van een overkoepelende organisatie lijkt raadzaam. Dit medium krijgt daarmee het gezag dat voorwaarde is voor het succes van de nieuwe werkwijze. Publicatie daarenboven op de website van de in casu handelende gerechtsdeurwaarder blijft uiteraard mogelijk.

11 Bescherming persoonlijke levenssfeer

De bescherming van de persoonlijke levenssfeer van partijen vraagt bijzondere aandacht. Ook een ambtelijke advertentie in een digitale rubriek zal de namen van de partijen vermelden.

Hier rijst een voorvraag, namelijk wat het doel is van de bekendmaking van een exploot, bijvoorbeeld een exploot van dagvaarding, uitgebracht op de wijze bij artikel 54 Rv voorzien. Dat doel kan niet zijn dat *heel Nederland* of alle lezers van een zekere krant voortaan zullen weten dat A zijn schuldenaar B voor rechter C heeft laten dagvaarden. Dat zou namelijk geen redelijk doel zijn. De openbaarheid van het burgerlijk geding vangt op de zitting aan.¹

Het doel van de bekendmaking is dat de gedaagde zal weten dat hij is gedagvaard. Om tenminste de kans te scheppen dat hij daarmee bekend raakt, wijst de wet bij gebrek aan beter een middel aan dat ook buitenstaanders op de hoogte brengt. Daarmee schendt dit middel naar zijn aard de privacy van partijen.

Gezagsgetrouwe burgers willen privacy, criminelen willen onzichtbaarheid. Deze twee dingen zijn niet hetzelfde en moeten niet met elkaar verward worden.

Richard Perle

¹ Art. 121 Grondwet, art. 27 Rv.

Het is denkbaar dat op wat langere termijn juist een speciale digitale rubriek de publicatie van een exploot kan verfijnen. Kenbaarheid voor velen zou dan kunnen worden ingewisseld tegen kenbaarheid voor degene die het aangaat. Dit perspectief ontstaat langzamerhand doordat een deugdelijk identificatiemiddel, waarzonder nu al niemand meer gemakkelijk aan het maatschappelijk verkeer kan deelnemen, steeds minder is gebonden aan de grens fysiek/digitaal. Het identificatiemiddel hoeft niet langer verbonden te zijn aan een fysiek adres.

Tegelijkertijd wordt de noodzaak van het naast elkaar bestaan van een veelheid aan identificatiemiddelen zoals paspoort, rijbewijs, OV-chipkaart, creditcard, klantenkaart en bankpas steeds kleiner. Eén kaart met de afmetingen van een standaardbankpas² kan en zal naar verwachting op den duur alle gegevens van de bestaande afzonderlijke kaarten bevatten, inclusief een in een chip opgeslagen pasfoto en vingerafdruk. Voorstelbaar is dat deze chip wordt opgenomen in een standaard identiteitskaart, die door een decentrale overheid wordt afgegeven. De houder kan daarna andere functies aan de kaart laten toevoegen door daartoe bevoegden. Het onpraktische veelvoud aan kaarten kan vervallen zodra er een alternatief is. Een verdichte kaart zal waarschijnlijk een algemeen gebruikte kaart zijn.

De sinds 2005 bestaande legitimatieplicht kan het algemene gebruik bevorderen. Bij de inrichting van een website voor ambtelijke publicaties zou er rekening mee kunnen worden gehouden dat het merendeel van degenen die bij openbaar exploot worden gedagvaard dan wel geen bekende woon- of verblijfplaats, maar vermoedelijk wél een standaard identiteitskaart heeft. Dit laatste laat zich verifiëren. De kaart zou de houder toegang kunnen bieden tot de volledige tekst van de advertentie die onder een trefwoord en een code, het BSN van de houder bijvoorbeeld, in de rubriek is geplaatst.

Omdat één enkel identificatiemiddel voor alsnog ontbreekt, moet voor de korte termijn iets anders worden bedacht.

Wie dat wil, kan een selectie maken uit alles wat er op het internet verschijnt, om die te bewaren en te gebruiken waar en wanneer het hem goeddunkt.

² ISO/IEC 7810.

Wettelijk toegestaan of niet, het risico dat iemand de website doorzoekt laat zich niet geheel ondervangen. Wel kan de KBvG zich inspannen het kwaadwillig nazoeken van de website met gebruik van algemene internetzoekmachines tegen te gaan. Het uitpluizen van elektronische ambtelijke advertenties voor een ander doel dan waarvoor deze werden geplaatst kan bijna even omslachtig worden gemaakt als het lezen en exciperen van papieren advertenties. Dit kan bijvoorbeeld door de bekendmakingen in niet automatisch doorzoekbare vorm op de website te zetten.

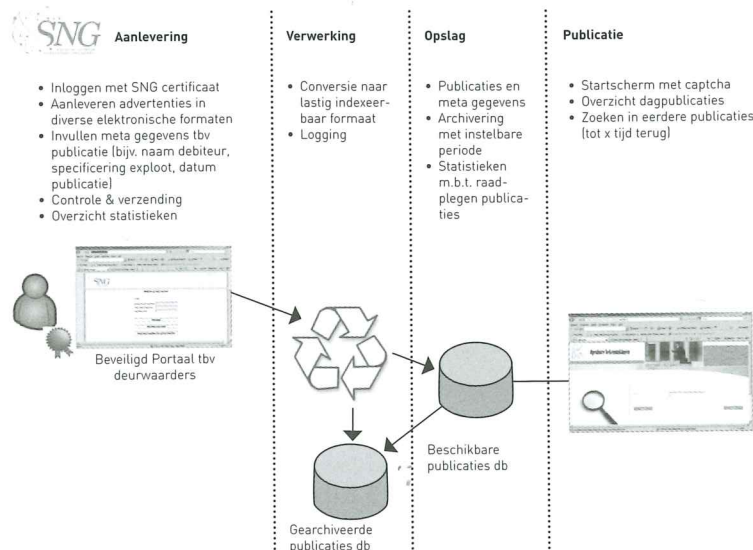
De KBvG kan er daarnaast voor zorgen dat een annonce binnen de rubriek niet onbeperkt kan worden teruggevonden. Na verloop van tijd kunnen bekendmakingen worden gewist of geanonimiseerd, bij dagvaarding bijvoorbeeld kort na de rechtsdag. Het zal zaak zijn de grootst mogelijke zorgvuldigheid te betrachten en bovendien de uitsluiting van aansprakelijkheid van de KBvG stringent te formuleren.

Daarnaast is het van groot belang dat de website veilig en voor zover mogelijk 'hacker proof' zal zijn. Ongeoorloofd gebruik moet worden voorkomen. In het bijzonder mag het niet mogelijk zijn dat anderen dan deurwaarders de faciliteit benutten en bijvoorbeeld advertenties publiceren of verwijderen.

12 SNG, begroting kosten e-publicatie

De Stichting Netwerk Gerechtsdeurwaarders, SNG, initieert en faciliteert de elektronische uitwisseling van informatie tussen gerechtsdeurwaarders en instanties als de GBA, het UWV, de SVB en het Inlichtingenbureau van de gemeentelijke sociale diensten. Het contact met het UWV betreft de initiële informatie over inkomstenverhoudingen op de voet van artikel 475g lid 4 Rv. In aansluiting op haar werkzaamheden voor de gerechtsdeurwaarders verleent SNG ook diensten aan decentrale overheden. Met uitzondering van het inwinnen van inlichtingen uit de GBA gaat het om hetzelfde pakket. Uit overleg met gemeenten en waterschappen is SNG bekend dat deze overheden net als gewone crediteuren stuiten op de problemen die voortkomen uit het vertrek van debiteuren *onbekend waarheen*. Ook met de Belastingdienst voert SNG met enige regelmaat overleg. Betekent de belastingdeurwaarder een dwangbevel volgens de regels van Rv, dan geldt het bezwaar van het huidige openbare exploit evenzeer voor hem.

De voorgestelde aanpak, waarbij op initiatief van de KBvG een internetdomein tot stand komt dat in het ideale geval door alle deurwaarders wordt gebruikt, kan door SNG worden ondersteund. SNG bracht de denkbare gang van zaken als volgt in beeld:

Op verzoek van het bestuur van de KBvG begrootte SNG de kosten die hiermee gemoeid zijn. SNG is daarbij uitgegaan van de inrichting en het beheer van een website in opdracht van de KBvG, uitsluitend voor de ambtelijke publicaties van de gerechtsdeurwaarders. Toetreding van andere organisaties, die ook voor technische bemiddeling door SNG zouden willen kiezen, zou op den duur tot een lagere prijs per advertentie kunnen leiden.

Samenvatting SNG begroting e-advertentieproject KBvG

Eenmalige investering

1.0 CONSULTANCY SNG		€ 6.000
2.0 ONTWIKKELING		
2.0.1 Aanleverapplicatie in SNG Portaal	€ 8.000	
2.0.2 Verwerkingsmodule	€ 11.000	
2.0.3 Publieke website	€ 7.400	
2.0.4 Security test	€ 10.800	
2.0.5 Pilot & Lancering	€ 2.400	
2.1 Infrastructuur	€ 3.300	
		€ 42.900
3.0 PROJECT MANAGEMENT		€ 4.000
		€ 52.900
Jaarlijks		
4.0 RUNNING COSTS		€ 4.200

Ter toelichting van de begroting merkt SNG het volgende op:

"In onze opzet zijn wij ervan uitgegaan dat zoveel mogelijk gebruik wordt gemaakt van reeds ontwikkelde faciliteiten. Daarom is ons voorstel erop gebaseerd dat de gerechtsdeurwaarder zijn advertentie via de beveiligde omgeving van SNG portaal aanlevert in een nader te omschrijven format, waarschijnlijk pdf. SNG zorgt dat er daadwerkelijk wordt gepubliceerd. Vanuit het SNG portaal worden de aanlevering en de publicatie bevestigd, als bewijs. De publicatiesite kan in de look and feel van de KBvG worden gemaakt.

Uitgaande van het door ons voorgestane model kan het zo zijn dat SNG de investering pleegt. Aan de gerechtsdeurwaarder wordt dan een vergoeding in rekening gebracht, op dezelfde wijze als waarop SNG hem belast bij informatie uit de UWV-polis. Het ons getoonde conceptpreadvies geeft een idee van het aantal ambtelijke publicaties op jaarbasis. Is dit juist, dan kan de vergoeding beperkt zijn.”

Onder handhaving van het eerder gemaakte voorbehoud - de door de kantoren verstrekte cijfers geven niet meer dan een indruk van de aantallen - laat zich een berekening van de orde van grootte van de vergoeding maken. Wordt de investering ad € 52.900 in drie jaar afgeschreven, dan is de jaarlijkse last circa € 18.000. Dit bedrag gevoegd bij de begrote lopende kosten ad € 4.200 geeft een totale last van circa € 22.200 per jaar. Bij 44.954 advertenties per jaar, de veilingadvertenties niet meegeteld, komt dit neer op € 0,50 per publicatie.

13 Andere manieren van betekening

13.1 Betekening aan het parket

De problematiek van de dure, weinig effectieve advertenties ter kennisgeving van openbare exploten is nu door wet en praktijk verbonden met de wijze van betekening van die exploten, namelijk aan het parket. Deze werkwijze laat zich evenwel zelfstandig beoordelen. Betekening aan het parket kan, als de wetgever dat wenselijk acht, worden gevolgd door publicatie anders dan per advertentie in een papieren krant. Omgekeerd zou handhaving van de traditionele dagbladannonce kunnen worden gecombineerd met betekening anders dan aan het parket.

Wat is de waarde van betekening aan het parket? Wat kan het Openbaar Ministerie meer doen dan de - soms op verzoek van het parket in tweevoud aangeleverde - afschriften van de exploten keurig op een stapel leggen? Wat verwacht de wetgever van het OM? Knigge schrijft in de Groene Serie, aantekening 7 op artikel 54 Rv (ingekort): “De wet schrijft niet voor op welke wijze de OvJ of de PG vervolgens met het afschrift dient om te gaan. De kenmerkende bedoeling is echter dat het door bemiddeling van het OM in het bezit komt van de geëxploiteerde (HR 27 november 1953, NJ 1955, 396). Het is aan de prudentie en het inzicht van de ambtenaar van het OM overgelaten welke maatregelen hij treft om dat doel te bereiken.”

Werd misschien nog rekening gehouden met een toevallige match met een strafzaak? Het lijkt erop dat van alle denkbare instanties het OM nog het best toegerust leek om te proberen het stuk in handen van de bestemming te brengen. Een hoge verwachting omtrent het succes van die poging kan niemand hebben gehad. Dat dit succes ook werkelijk uitbleef, mag worden afgeleid uit de uitkomst van de belronde langs een zestal parketten (zie hiervoor onder § 5.1 *Openbaar Ministerie*).

13.2 Betekening anders dan aan het parket

Gezien het bovenstaande kan met weinig risico worden uitgezien naar een andere plaats om het openbaar exploit te doen, een plaats die uit een oogpunt van planning en uitvoering praktischer is dan het parket. Dat het OM wordt bevrijd van een taak waarvan het werkelijke nut vaak niet zichtbaar is, kan als bijkomend voordeel worden gezien.

Het exploit van dagvaarding van iemand die zonder bekende woon- of verblijfplaats is, kan gevoeglijk worden uitgebracht op het kantoor van de gerechtsdeurwaarder; het kan, anders gezegd, een kantoorexplot zijn, zoals het proces-verbaal van beslag op een onroerende zaak dat ook is. De gerechtsdeurwaarder kan in zijn exploit vermelden dat hij de persoon in kwestie heeft gedagvaard en voorts dat hij het voor de gedaagde bestemde afschrift in bewaring heeft genomen om het op zijn verzoek onmiddellijk aan hem af te geven. In de ter zake te schrijven wettelijke bepaling zou kunnen worden opgenomen dat de gerechtsdeurwaarder gehouden is het onder hem gebleven afschrift aan de gedaagde toe te zenden zodra diens woonplaats hem bekend wordt.

Om de praktische uitvoerbaarheid van deze plichten te bevorderen, zou de wet kunnen bepalen dat de gerechtsdeurwaarder kan volstaan met het uitreiken of toezenden van een afdruk van het op de voet van artikel 17 lid 2 jº artikel 18 lid 1 Gerechtsdeurwaarderswet digitaal door hem bewaarde afschrift. Dit afschrift zou dan wel met de bijlagen van het exploit moeten zijn belegd. Ook zou de gerechtsdeurwaarder met een actuele dag- en handtekening voor de conformiteit van het afschrift moeten instaan.

De kans dat de gerechtsdeurwaarder de gedaagde in zijn praktijk alsnog of nog eens tegenkomt, lijkt groter dan dat de Ovj of de PG de in rechte betrokken persoon kan traceren.

Wat hier wordt opgemerkt omtrent het openbare exploit van dagvaarding, geldt mutatis mutandis uiteraard ook voor andere openbare exploten.

13.3 Exploit aan briefadres?

Zou eenmaal deze stap zijn gezet, dan is ook een verantwoorde oplossing van de kwestie 'exploit aan briefadres' binnen handbereik. Een nieuwe definitie van het begrip 'woonplaats' in het BW zou waarschijnlijk de fundamenteel meest juiste en daarmee de beste aanpak zijn. Binnen de werkingssfeer van Rv zou de praktijk zich kunnen redden met een openbaar exploit, door de gerechtsdeurwaarder uitgebracht op zijn kantoor en gepubliceerd als door de wet vereist; dit onder afgifte of achterlating van een extra afschrift aan het briefadres.

14 Voorwaarden

Vooropgesteld dat de SNG voor de techniek zorgt, laten de condities voor de uitvoering van het idee van het lanceren van de site *ambtelijkebekendmakingen.nl* zich voorlopig als volgt formuleren:

- de website is van de KBvG;
- de gerechtsdeurwaarder plaatst de advertentie zelf, geautomatiseerd;
- de advertentie wordt aangeboden in het door KBvG op advies van SNG vastgestelde format;
- de gerechtsdeurwaarder ontvangt van KBvG/SNG een automatisch aangemaakte, langs elektronische weg verzonden ontvangstbevestiging; deze wordt gesteld op de tekst van de geplaatste advertentie, zodat het geheel als bewijsstuk kan dienen;
- het gebruik van de website voor dit doel leidt niet tot overgang van enige aansprakelijkheid voor de plaatsing en de inhoud van de advertentie van de gerechtsdeurwaarder op de KBvG en/of SNG.

Een en ander geldt uiteraard slechts onverkort voor het tijdvak waarin de KBvG als enige het nieuwe domein beheert.

Voor betekening van een openbaar exploit, anders dan aan het parket, is uiteraard een wetswijziging nodig. Ook publicatie van ambtelijke advertenties op een centrale website, ter vervanging van afkondigingen op papier, vereist een aanpassing van de wet.

15 Conclusie

Er is een alternatief voor de traditionele ambtelijke advertentie in een dagblad. De KBvG kan een passende digitale drager voor ambtelijke publicaties creëren. Zij zou de goede beroepsbeoefening ermee bevorderen. Zij zou het initiatief tot een website *ambtelijkebekendmakingen.nl* kunnen nemen en tegelijkertijd kunnen trachten andere betrokken organisaties daarvoor te interesseren, met het doel alle deurwaarders de mogelijkheid tot ambtelijke bekendmaking per internet te bieden. Het nieuwe middel leidt tegen lagere onkosten tot een bekendheid bij het publiek die het effect van een traditionele advertentie in termen van ruchtbaarheid tenminste evenaart. Verwerkelijking van dit idee vraagt om aanpassing van de wet. In afwachting daarvan kan een proef worden genomen met beknopte bekendmaking in de krant en ruimere informatie per internet.

Wetswijziging is ook nodig voor de oplossing van een naburig probleem: de weinig zinvol lijkende betekening van een openbaar exploit aan het parket. Het openbare exploit kan doelmatiger en dus tegen geringere kosten, zonder verlies van rechtszekerheid, waarschijnlijk zelfs met winst in dit opzicht, worden uitgebracht op het kantoor van de gerechtsdeurwaarder die het exploit doet. Zou de KBvG de wetgever tot die wijziging bereid kunnen vinden, dan is er ook een basis voor een solide oplossing van het probleem 'exploit aan briefadres'.

16 Verantwoording

Dit preadvies is in opdracht van het bestuur van de KBvG opgesteld door Jeroen Nijenhuis, John Wisseborn, Jos Uitdehaag, Karen Weisfelt, Ton Jongbloed en Geert Wind.

Een delegatie uit deze commissie pleegde overleg met Douwe Struiksma en Merijn Windemuller, voorzitter respectievelijk directeur van de Stichting Netwerk Gerechtsdeurwaarders, aan wie de commissie dank betuigt voor de door hen gegeven raad.

De commissie maakte graag gebruik van de scriptie van Jochem Jansen, *Deurwaardersadvertentie bij een openbaar exploit*, juni 2009, afstudeeropdracht Hogeschool Utrecht, HBO Rechten, afstudeerrichting Kandidaat Gerechtsdeurwaarder.

De commissie werd bijgestaan door het Bureau van de KBvG.

Bijlage artikel 54 Rv

Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering, Eerste boek,
Eerste titel, Zesde afdeling. Exploiten

Artikel 54

- 1 Ten aanzien van hen die geen bekende woonplaats in Nederland hebben, geschiedt de betekening ter plaatse van hun werkelijk verblijf.
- 2 Indien de woonplaats en het werkelijk verblijf onbekend zijn en het exploit een te voeren of aanhangige procedure betreft, alsmede indien in rechte worden opgeroepen houders van aandelen of andere effecten, welke niet op naam staan of waarvan de houders niet bij name bekend zijn, geschiedt de betekening aan het parket van de ambtenaar van het openbaar ministerie bij het gerecht waar de zaak moet dienen of dient. Indien de zaak dient of moet dienen bij de Hoge Raad, geschiedt de betekening aan het parket van de procureur-generaal bij de Hoge Raad. Voorts wordt een uittreksel van het exploit zo spoedig mogelijk bekend gemaakt in een landelijk dagblad of in een dagblad verschijnend in de streek waar voormeld gerecht zitting houdt onder vermelding van naam en kantooradres van de deurwaarder of van de advocaat van wie afschrift van het exploit kan worden verkregen.
- 3 Gelijkelijk wordt gehandeld ten aanzien van rechtspersonen, bestaande of ontbonden, bij gebreke van kantoor, bestuurder of vereffenaar, of wanneer de bestuurder of vereffenaar geen bekend kantoor, bekende woonplaats of bekend werkelijk verblijf heeft.

-
- 4 Indien het exploit niet een te voeren of aanhangige procedure betreft, geschiedt de betekening aan het parket van de ambtenaar van het openbaar ministerie bij de rechtbank binnen het rechtsgebied waarvan de verzoeker zijn woonplaats of, bij gebreke daarvan, zijn werkelijk verblijf heeft, terwijl een uittreksel van het exploit voorts bekend wordt gemaakt in een landelijk dagblad of in een dagblad verschijnend in de streek waar de verzoeker woonplaats of werkelijk verblijf heeft, onder vermelding van naam en kantooradres van de deurwaarder of van de advocaat van wie afschrift van het exploit kan worden verkregen. Heeft de verzoeker geen bekende woonplaats of bekend werkelijk verblijf in Nederland, dan geschiedt de betekening aan het parket van de ambtenaar van het openbaar ministerie bij de rechtbank te 's-Gravenhage.
 - 5 Indien het exploit ten verzoeken van de ene echtgenoot of geregistreerde partner aan de andere wordt gedaan, houdt het de naam van de raadsman van die andere echtgenoot of geregistreerde partner in, indien deze bekend is.

